

Analýza sociálního pojištění, podstata, platné předpisy, účtování předpisů a plateb

Lenka Slovákova

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka SLOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **M09578**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**

Téma práce: **Analýza sociálního pojištění, podstata, platné předpisy a účtování předpisů a plateb**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě kritické literární rešerše popište danou problematiku.

II. Praktická část

- Analyzujte současnou evidenci s výpočty a odvody sociálního pojištění u vybraných subjektů.
- Shrňte poznatky vyplývající z uvedených analýz.
- Proveďte závěrečná doporučení týkající se plateb sociálního pojištění.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

AMBROSOVÁ, Hana. Mzdy 2011. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 747 s. ISBN 978-80-7357-613-4.
ŠUBRT, B. a kol. Abeceda mzdové účetní 2010. 20. vyd. Olomouc: Anag, 2010. 510 s. ISBN 978-80-7263-574-0.
VANČUROVÁ, Alena a Stanislav KLAZAR. Sociální a zdravotní pojištění – úvod do problematiky. 2. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 124 s. ISBN 978-80-7357-381-2.
VYBÍHAL, V. a kol. Mzdové účetnictví 2011 – praktický průvodce. 14. vyd. Praha: Grada, 2011. 448 s. ISBN 978-80-247-3617-4.
ŽENÍŠKOVÁ, Marta. Pojistné na sociální zabezpečení s komentářem a příklady k 1. 1. 2011. 3. vyd. Olomouc: Anag, 2011. 147 s. ISBN 978-80-7263-651-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **18. června 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **13. srpna 2012**

Ve Zlíně dne 18. června 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně ..... 23.4. 2012 .....

..... slova kovářka

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Téma bakalářské práce je „Analýza sociálního pojištění, podstata, platné předpisy, účtování předpisů a plateb“. V teoretické části je vysvětlena podstata sociálního pojištění a jeho způsob uplatňování u zaměstnanců, zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných. Jsou zde popsány složky sociálního pojištění, činnosti orgánů vykonávajících správu pojištění, účtování předpisů a plateb pojistného. V praktické části je představena soukromá společnost, její evidence a způsob výpočtu pojistného včetně jeho zaúčtování. Hlavní část tvoří analýzy jednotlivých složek sociálního pojištění, ve které jsou provedeny výpočty dávek u zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné. Závěrečná část obsahuje shrnutí analýz a doporučení pro soukromou společnost při platbách pojistného.

Klíčová slova: důchodové pojištění, nemocenské pojištění, Okresní správa sociálního zabezpečení, osoba samostatně výdělečně činná, sociální pojištění, státní politika zaměstnanosti, zaměstnanec, zaměstnavatel.

ABSTRACT

The subject of the Bachelor's Thesis is Analysis National Insurance, Essence, Valid Regulations and Accounting of Regulations and Payments. In theoretical part the principle of social insurance and the way of its application for employees, employers and self-employed person is explained. The constituent parts of social insurance, the activity of the institution for insurance administration, accounting of regulations and insurance payments are described in this part. In practical part the private company is introduced and its record keeping and the way of insurance calculation including its accounting is presented. The main part constitutes of analysis of particular parts of social insurance, where the tax calculations for employees and self-employed persons are performed. The final part consists of analysis summary and recommendation for private company regarding insurance payment.

Keywords: pension insurance, health insurance, District administration for social provision, self-employed person, social insurance, state employment policy, employee, employer.

Tímto děkuji mé vedoucí práce paní Mgr. Evě Kolářové, PhD. za její ochotu, připomínky a čas, který věnovala mé práci. Velké díky patří taky mé rodině, která mě podporovala a měla se mnou trpělivost během mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DEFINICE POJIŠTĚNÍ	12
1.1 POJEM A PODSTATA SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	12
1.1.1 Důchodové pojištění.....	14
1.1.2 Nemocenské pojištění	17
1.1.3 Státní politika zaměstnanosti.....	19
1.2 SYSTÉM SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	21
1.2.1 Náhradní doba pojištění	22
2 POPLATNÍCI SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	24
2.1 VYBRANÍ POPLATNÍCI PODLE DRUHŮ SUBSYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	24
2.1.1 Zaměstnavatelé.....	24
2.1.2 Zaměstnanci	25
2.1.3 Osoby samostatně výdělečně činné.....	25
2.1.4 Osoby dobrovolně důchodově pojištěné	26
3 VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD	27
3.1 ZAMĚSTNANEC	27
3.2 ZAMĚSTNAVATEL.....	27
3.3 OSOBA SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÁ	27
3.4 OSOBY DOBROVOLNĚ ÚČASTNÉ NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	28
4 SAZBY POJISTNÉHO	29
5 ODVODY POJISTNÉHO	30
5.1 U ZAMĚSTNAVATELE A ZAMĚSTNANCE	30
5.2 U OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ.....	30
5.2.1 Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.....	30
5.2.2 Nemocenské pojištění	31
5.3 U OSOBY DOBROVOLNĚ ÚČASTNÉ NA DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ	32
6 ORGANIZACE, KTERÉ SE ZABÝVAJÍ KONTROLNÍ ČINNOSTÍ A EVIDENCÍ SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	33
6.1 ČINNOSTI A ÚKOLY JEDNOTLIVÝCH ORGANIZACÍ	33
6.1.1 Ministerstvo práce a sociálních věcí	33
6.1.2 Česká správa sociálního zabezpečení.....	33
6.1.3 Okresní správa sociálního zabezpečení.....	34
6.1.4 Ministerstvo obrany, vnitra a spravedlnosti	34
6.2 EVIDENCE PLATEB VČETNĚ UDĚLENÉ PENALIZACE A POKUT U ORGANIZACÍ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. KONTROLNÍ ČINNOST OSSZ.....	34
6.2.1 Evidence plateb včetně penalizace a pokut pojistného u OSSZ.....	34
6.2.2 Kontrolní činnost OSSZ.....	35
7 DOHODY O PRACOVNÍ ČINNOSTI A DOHODY O PROVEDENÍ PRÁCE	36

7.1	DOHODA O PRACOVNÍ ČINNOSTI	36
7.2	DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE	36
8	ÚČTOVÁNÍ PŘEDPISŮ A PLATEB SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	37
II	II. PRAKTICKÁ ČÁST	38
9	STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI	39
9.1	POVINNOSTI SPOLEČNOSTI XY, S.R.O. V OBLASTI SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	40
9.2	POVINNOSTI P. ŠIMÁKA – OSVČ V OBLASTI SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	42
10	ANALÝZA EVIDENCE A ODVODŮ JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ U VYBRANÝCH POPLATNÍKŮ	44
10.1	ANALÝZA SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ U ZAMĚSTNANCE A OSVČ	44
10.1.1	Zaměstnanec	44
10.1.2	Osoba samostatně výdělečně činná	45
10.1.3	Shrnutí analýzy sociálního pojištění u zaměstnance a OSVČ	47
10.2	ANALÝZA NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ U ZAMĚSTNANCE A OSVČ	48
10.2.1	Zaměstnanec	48
10.2.2	OSVČ	50
10.2.3	Shrnutí analýzy nemocenského pojištění u zaměstnance a OSVČ	51
10.3	ANALÝZA OŠETŘOVNÉHO U ZAMĚSTNANCE A OSVČ	53
10.3.1	Zaměstnanec	53
10.3.2	OSVČ	54
10.3.3	Shrnutí analýzy ošetřovného u zaměstnance a OSVČ	54
10.4	ANALÝZA PENĚŽITÉ POMOCI V MATEŘSTVÍ U ZAMĚSTNANCE A U OSVČ	55
10.4.1	Zaměstnanec	55
10.4.2	OSVČ	57
10.4.3	Shrnutí analýzy peněžité pomoci v mateřství u zaměstnance a OSVČ	58
10.5	ANALÝZA PODPORY V NEZAMĚSTNANOSTI U ZAMĚSTNANCE A U OSVČ	59
10.5.1	Zaměstnanec	59
10.5.2	OSVČ	60
10.5.3	Shrnutí analýzy podpory v nezaměstnanosti u zaměstnance a OSVČ	61
10.6	ANALÝZA DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ	62
10.6.1	Zaměstnanec	62
10.6.2	OSVČ	64
10.6.3	Shrnutí analýzy důchodového pojištění u zaměstnance a OSVČ	64
11	SHRUTÍ POZNATKŮ ANALÝZY A NÁVRH ŘEŠENÍ SPOLEČNOSTI XY, S. R. O.	66
	ZÁVĚR	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	74
	SEZNAM OBRÁZKŮ	75
	SEZNAM TABULEK	76
	SEZNAM GRAFŮ	77
	SEZNAM PŘÍLOH	78

ÚVOD

Téma mé bakalářské práce má název „Analýza sociálního pojištění, podstata, platné předpisy, účtování pojištění a plateb. Toto téma jsem si zvolila, protože mě zajímá a baví veškerá mzdová problematika. Její součástí je sociální pojištění, které představuje důležitou část státních příjmů a týká se každého z nás.

Sociální systém v ČR vytváří a zdokonaluje podmínky života téměř většině občanů prostřednictvím souboru nástrojů a opatření. Reaguje na nepříznivé události, které nás během života postihnou. Usnadňuje se nám lépe s nimi vypořádat.

V teoretické části budu charakterizovat podstatu pojistného. Řadíme ho mezi zákonná pojištění. Je stanoveno procentní srážkou z našich příjmů. Zaměřím se na rozebírání jednotlivých složek sociálního pojištění, kterými jsou důchodové pojištění, nemocenské pojištění a státní politika zaměstnanosti.

Sociální systém prochází řadou reforem. Důvodem jsou věčně diskutované úspory. V příštím roce se chystá rozsáhlá penzijní reforma, kterou vám ve stručnosti představím.

U vybraných účastníků sociálního pojištění vymezím jejich povinnosti týkající se vyměřovacích základů, sazeb, odvodů, účtování předpisů a plateb. V závěru teoretické části uvedu opatření OSSZ při vybírání pojistného a činnosti jednotlivých orgánů státní správy, které zabezpečují sociální pojištění.

V praktické části představím společnost XY, s. r. o., která se zabývá nákupem a prodejem svíček do obchodních řetězců. Popíši její povinnosti, způsob výpočtu, platby a záúčtování pojistného včetně vyhotovení Přehledu o výši pojistného.

Na základě vykonaných analýz v podobě výpočtů vymezím rozdíly, náročnost, způsob evidence u zaměstnance a OSVČ v oblasti důchodového, nemocenského pojištění a státní politiky zaměstnanosti.

V závěru mé bakalářské práce zhodnotím své poznatky dílčích analýz a provedu doporučení pro soukromou společnost při odvodu pojistného za své zaměstnance.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE POJIŠTĚNÍ

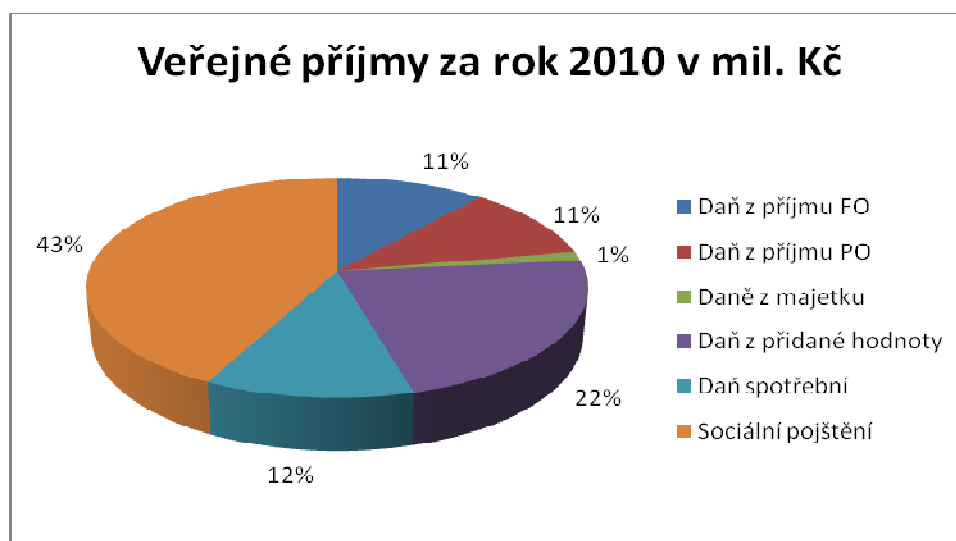
Co je myšleno pod slovem pojištění? Existuje nějaká definice? Pojištění je snaha snížit riziko, které vyplývá z určité činnosti nebo situace. Když nastane škoda, obdrží poškozený odpovídající náhradu. Pokud ke škodě nedojde, finanční obnos zůstane pojišťovně nebo své vklady do pojištění zhodnotíme. Představuje pro nás jistotu v případě nějaké nepříznivé události, která se nám během našeho života přihodí. (Vančurová, 2008, s. 9)

Jaké známe druhy pojištění? V naší zemi jich máme celou řadu. Uvedu ty nejběžnější jako sociální, zdravotní, cestovní, životní, penzijní, zákonné, pojištění majetku, pojištění za škodu způsobenou zaměstnavateli nebo fyzické osobě.

1.1 Pojem a podstata sociálního pojištění

Já se budu ve své bakalářské práci zabývat sociálním pojištěním. Je zařazeno mezi zákonná pojištění a řídí se zákonem č. 589/1992 Sb. Jeho podstatu můžeme definovat tak, že výše pojistného nezávisí na riziku, ale je pro všechny účastníky pojištění stanoveno určitou procentní srážkou z jejich příjmů. Sociální pojištění patří mezi neúvěrové příjmy veřejných rozpočtů. Do příjmů taky náleží penále, přírůžka k pojistnému na sociální zabezpečení a pokuty ze zákona. Je charakterizováno jako zákonná, nenávratná, neekvivalentní, účelová platba, u které se mění forma vlastnictví peněz. Pojistné na důchodové pojištění stát vede na samostatném účtu ve státním rozpočtu a uvádí ho jako samostatnou položku příjmů státního rozpočtu. Tvoří nejvýznamnější příjmový, ale i výdajový kanál v tzv. státní „pokladní knize“. Sráží se nám z našich těžce vydělaných peněz.

Jeho realizace spočívá v tom, že zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ přispívají do systému sociálního zabezpečení v zákonem stanovené výši. Tyto zdroje se dále přerozdělují v podobě sociálních dávek. Dávky jsou nám poskytovány ČSSZ a příslušnými OSSZ. (Vybíhal, 2012, s. 163)

Graf 1. Veřejné příjmy za rok 2010 v mil. Kč [zdroj: <http://mfcr.cz>]

Na uvedeném grafu jsou znázorněny příjmy státního rozpočtu v naší zemi za rok 2010. Hned po daních tvoří největší část příjmy ze sociálního pojištění. Je to z důvodu následných velkých výdajů státu na důchody, dávky nemocenského pojištění a státní politiku zaměstnanosti.

Stát prostřednictvím sociálního pojištění zabezpečuje občany v následujících životních situacích:

- **důchodové pojištění** - dlouhodobá neschopnost opatřit si živobytí prací (např. invalidita a stáří),
- **nemocenské pojištění** – krátkodobá pracovní neschopnost pro nemoc nebo úraz,
- **státní politika zaměstnanosti** – zde jsou zařazeni pracovní schopní občané, kteří mají problémy najít si vhodné zaměstnání. (Vančurová, 2008, s. 11)

1.1.1 Důchodové pojištění

Důchodové pojištění upravuje zákon č. 155/1995 Sb.

Skládá ze dvou částí:

- Povinné základní důchodové pojištění (I. pilíř) – zabezpečuje všechny ekonomicky aktivní osoby.
- Dobrovolné doplňkové penzijní připojištění (III. pilíř) – kde nám stát hradí státní příspěvek.

Ze základního důchodového pojištění se poskytují následující důchody:

- starobní,
- invalidní,
- vdovský,
- sirotčí.

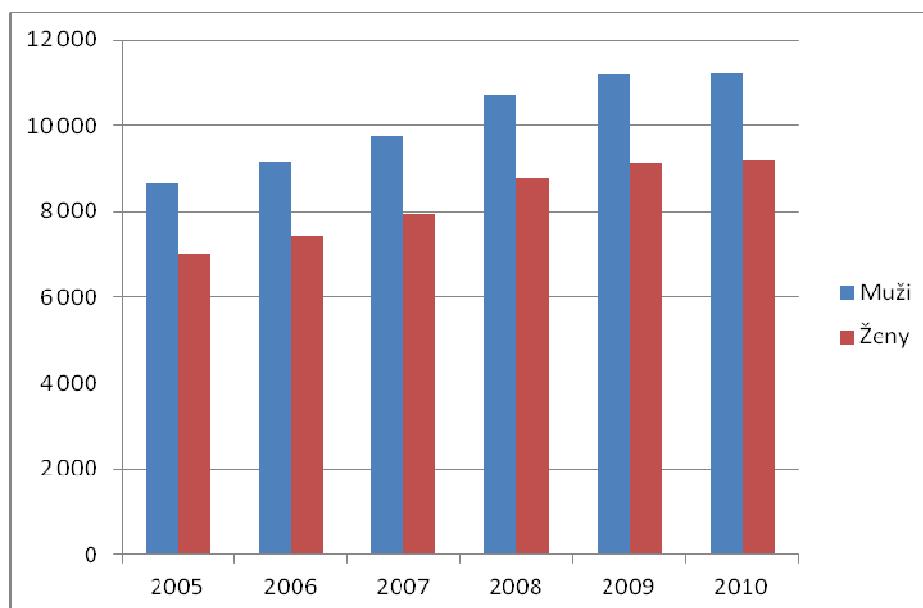
Důchod se skládá ze dvou složek:

- ze základní výměry (bez ohledu na výši výdělku a délku pojištění),
- z procentní výměry. (Důchodové pojištění, MPSV, 2012)

Tab.1 Průměrná výše starobního důchodu [zdroj: <http://czso.cz>]

Rok	Muži	Ženy
2005	8 662	7 030
2006	9 157	7 431
2007	9784	7 938
2008	10 715	8 784
2009	11 175	9 133
2010	11 240	9 189

Graf 2. Průměrná výše starobního důchodu v letech 2005 – 2010

[zdroj: <http://czso.cz>]

Na uvedeném grafu vidíme vývoj průměrné výše starobního důchodu, která má mírný stoupající charakter. Muži mají vyšší důchody než ženy. V letech 2009 a 2010 byly důchody ve stejné úrovni. Jako důsledek vidím nedostatek finančních prostředků na důchodovém účtu. Je to velmi nepříznivá situace pro lidi v důchodovém věku. Stát by měl lépe valorizovat důchody podle růstu cen potravin, spotřebního zboží a služeb.

Reforma důchodového pojištění

V současné době je aktuální nová reforma důchodového pojištění, kterou naše vláda připravuje několik let. Proč je tato reforma nutná? Hlavním úkolem je získat nové zdroje na financování důchodů pro budoucí generace. Naše populace stále více stárne, rodí se málo dětí. Chybí občané v produktivním věku. Rok od roku se posunuje hranice důchodového věku. Já jsem osmdesátý ročník a tak půjdu do důchodu zatím v 67 letech. Myslím si, že tělesná a psychická schránka člověka v takovém věku není schopna produktivní práce.

V prosinci 2011 byl schválen nový zákon o důchodovém spoření, kde byl vytvořen nový kapitálově financovaný II. pilíř důchodového systému, který bude zpuštěn od ledna 2013. Bude spojen s povinným průběžně financovaným I. pilířem. Dojde k převodu peněz ze státního důchodového systému na individuální účty v soukromých penzijních fondech. Správu našich finančních prostředků na důchod

budou provádět ve II. pilíři penzijní společnosti, na základě udělené licence Českou národní bankou, prostřednictvím penzijních fondů. Jsou to tyto fondy: fond o státních dluhopisech, konzervativní, vyvážený a dynamický fond.

Jak to bude všechno fungovat? Účastník důchodového spoření od 18 – do 35 let, na základě svého rozhodnutí, může uzavřít smlouvu o důchodovém spoření s penzijní společností a vstoupit do II. pilíře důchodového pojištění. Smlouva bude zařazena do centrálního registru smluv.

Při podpisu smlouvy se účastník zavazuje, že bude až do přiznání svého starobního důchodu (ze základního důchodového pojištění I. pilíř) část jeho pojistného odváděna na individuální účet penzijní společnosti. Současně se zavazuje platit zvýšenou sazbu sociálního pojištění tj. 30 % z vyměřovacího základu (21,5 % zaměstnavatel, 8,5 % zaměstnanec). Z této částky půjde na státní důchodové pojištění 25 % a 5 % na soukromé důchodové spoření). U zaměstnanců se zvýší sazba SP o 2 %. Toto rozhodnutí musí zaměstnanec oznámit svému zaměstnavateli, který mu zajistí odvod státního důchodového pojištění a soukromého důchodového pojištění.

Při dovršení důchodového věku vznikne účastníkovi nárok na převedení jeho peněz jako jednorázové úhrady na základě pojistné smlouvy o pojištění důchodu. Z toho vyplývá, že musí tyto prostředky výhradně použít k nákupu důchodu u životní pojišťovny. Možnosti výběru výplaty:

- a) doživotní starobní důchod (výplata končí smrtí),
- b) doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu 3 let,
- c) starobní důchod na dobu 20 let (v případě úmrtí jsou nevyčerpané peněžní prostředky převedeny do dědictví). (Důchodová reforma – připravované změny, MPSV, 2012)

Já osobně do II. pilíře nevstoupím. Již před lety jsem si založila penzijní připojištění a hodlám v něm pokračovat až do svého důchodového věku. Mám raději individuální platbu na důchod než část příspěvku vázanou na mou mzdu.

Evidenční listy důchodového pojištění (ELDP) u OSSZ

Pod pojmem evidenčního listu důchodového pojištění se nám vybaví zaznamenávání našich příjmů, které se nám započítávají na náš důchod.

Každý zaměstnavatel vede ELDP pro každou osobu účastnou důchodového pojištění za jednotlivý kalendářní rok na příslušných jednodílných nebo třídílných tiskopisech, které vydává ČSSZ. Pro každý rok vede nový ELDP. Jeden ELDP zůstává organizaci, jeden s razítkem a podpisem organizace obdrží pojištěnec. Zaměstnavatel je povinen předkládat na výzvu OSSZ evidenční list zaměstnance. Všechny údaje na evidenčním listu musí být pro všechny pojištěné osoby srozumitelné.

Zákon v dnešní době umožňuje zasílat ELDP v elektronické podobě. Pověřený pracovník musí vlastnit prostředky pro elektronické podepisování tj. kvalifikovaný certifikát, podpisový klíč ČSSZ. Na základě těchto uvedených klíčů vyexpeduje mzdová účetní ELDP na portál veřejné správy, který tuto zprávu podstoupí ČSSZ.

Obsah Evidenčního listu důchodového pojištění:

- identifikační údaje zaměstnavatele,
- jméno, rodné a poslední příjmení, datum a místo narození, místo trvalého pobytu a rodné číslo občana,
- druh výdělečné činnosti,
- doba účasti na důchodovém pojištění,
- vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- vyloučené doby z vyměřovacího základu,
- doba, která se pro nárok na důchod nepovažuje za výkon výdělečné činnosti. (zákon č. 582/1991 Sb., 2011, s. 144)

1.1.2 Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění zahrnuje okruh osob, které se účastní na nemocenském pojištění, jejich nároky, posuzování zdravotního stavu a stanovení poskytovaných dávek. Je stanoveno zákonem č.187/2006 Sb.

Účast na nemocenském pojištění vzniká zaměstnanci za těchto podmínek:

- výkon práce na území ČR,
- zaměstnavatel má sídlo v ČR,
- rozsah zaměstnání (mělo by trvat alespoň 15 kalendářních dnů),

- minimální příjem činí alespoň 2500 Kč (Částka dále bude zvyšována podle vývoje průměrné mzdy). (Kordová, 2012, s. 16)

Nemocenské pojištění vzniká prvním dnem nástupu do zaměstnání na základě uzavření pracovního poměru se zaměstnavatelem a vždy zaniká skončením zaměstnání. Dávky nemocenského pojištění poskytují příslušné ČSSZ a uplatňují se na předepsaném tiskopise. V případě více zaměstnání zakládajících účast na nemocenském pojištění se poskytne ze všech zaměstnání pouze jedna dávka, která se vypočte z příjmů dosažených ve všech těchto zaměstnáních. Je stanovena z denního vyměřovacího základu, který vychází z rozhodného období. Rozhodným obdobím rozumíme období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost. (d' Ambrosová, 2011, s. 449, 461)

Druhy dávek nemocenského pojištění:

- nemocenské,
- peněžité pomoci v mateřství,
- ošetřovné,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství.

V letech 2011 – 2013 se posunuje hranice proplácení náhrady za dobu nemoci zaměstnavatelem na 21 dnů. Za první tři pracovní dny nemoci se nevyplácí žádná náhrada. Od 4. do 21. kalendářního dne proplácí náhradu za nemoc zaměstnavatel. Od 22. dne platí nemocenské dávky ČSSZ. Náhrady za nemoc přísluší za pracovní dny, nemocenské dávky za kalendářní dny.

Jednotná sazba nemocenského po celou dobu pracovní neschopnosti činí 60 %, u peněžité pomoci v mateřství 70 % a u ošetřovného 60 % z denního redukovaného vyměřovacího základu po celou dobu trvání pracovní neschopnosti.

1) Redukční hranice – do 838 Kč se počítá 90 %, u PPM se započítává plně

2) Redukční hranice – nad 838 Kč do 1 257 Kč se počítá 60 %

3) Redukční hranice – nad 1 257 Kč do 2 514 Kč se počítá 30 %

4) k částce nad 3 redukční hranici se nepřihlíží. (Vybíhal, 2012, s. 250)

Dávky nemocenského pojištění vyplácí příslušná OSSZ nejpozději do jednoho měsíce po doručení stanovených dokladů na bankovní účet nebo poštovní poukázkou pojištěnci.

Můj názor na dnešní systém vyplácení nemocenské vidím velmi nešťastně pro ty, kteří pracují poctivě a nezneužívají dávky. Když člověk onemocní a je odkázán na pobírání nemocenské musí mít podle mého názoru nějakou rezervu na svém účtu, jinak finančně za daný měsíc nevyjde. Dnes si každý občan raději vezme pár dní dovolenou, než aby si šel k obvodnímu lékaři pro neschopenku.

1.1.3 Státní politika zaměstnanosti

Každý z nás má právo zabezpečit si vhodné zaměstnání, které je přizpůsobeno jeho kvalifikaci. Úřady práce nám v případě naší součinnosti mají povinnost zprostředkovat a poskytnout podporu v nezaměstnanosti. Nejedná se však o tzv. přímou záruku občanovi, ale o možnost podat žádost prostřednictvím úřadu práce na zajištění vhodného zaměstnání nebo rekvalifikace. Cílem státní politiky zaměstnanosti je zajistit rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách a právo občanů na zaměstnání.

Státní politika zaměstnanosti v ČR má za úkol:

- zabezpečovat právo na zaměstnání,
- sledovat a vyhodnocovat situaci na trhu práce,
- poskytovat podporu v nezaměstnanosti,
- zajišťovat informační, poradenskou a zprostředkovatelskou činnost.

Občan se na základě skončení svého zaměstnání zařadí do evidence uchazečů o zaměstnání. Nově platí, že pokud úřad práce zprostředkuje vhodné zaměstnání a uchazeč jej ukončí bez vážného důvodu, může se opět zaregistrovat až za 6 měsíců od vzniku tohoto zaměstnání.

Uchazeč je povinen doložit zápočtový list, ELDP, doklad o výkonu jiné výdělečné činnosti a vyměřovací základ pro pojistné.

Podporu v nezaměstnanosti může pobírat občan:

- Který získal v posledních dvou letech dobu důchodového pojištění alespoň 12 měsíců.

- Požádal úřad práce o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a zároveň prohlašuje, že není poživatelem starobního důchodu.

Občan, který je v evidenci déle než 2 měsíce, úřad práce mu nabídne veřejné služby v rozsahu 20 hodin týdně. Pokud odmítne tuto nabídku, bude vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání.

Podpora v nezaměstnanosti je vázána na podpůrní dobu podle věku jednotlivého občana. Činí:

- 5 měsíců do 50 let věku,
- 8 měsíců od 50 do 55 let věku,
- 11 měsíců nad 55 let věku.

Po ukončení podpůrní doby úřad práce nadále vede uchazeče o zaměstnání v evidenci a náleží mu sociální dávka, která se posuzuje podle finanční situace v jeho domácnosti. Toto období se již do doby pojištění nezapočítává.

Výše podpory v nezaměstnanosti je vypočtena procentem z čistého výdělku, vyměřovacího základu (u OSVČ) nebo ze životního minima takto:

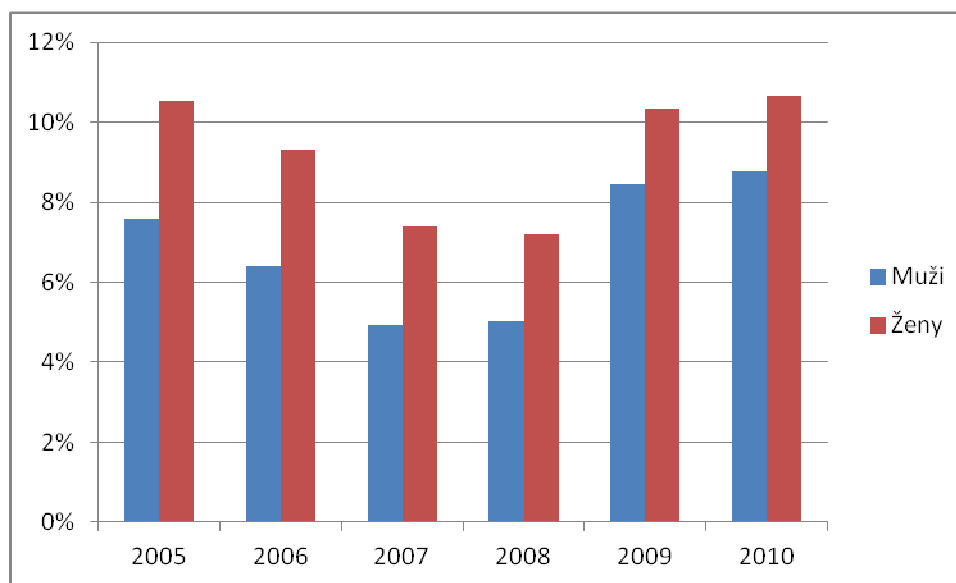
- 65 % po dobu prvních 2 měsíců,
- 50 % po dobu dalších 2 měsíců,
- 45 % po zbývajících podpůrní dobu,
- 60 % po dobu rekvalifikace.

Maximální výše podpory v nezaměstnanosti činí 0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství. Pro uchazeče, kde u nich nelze stanovit průměrný měsíční výdělek, se podpora v nezaměstnanosti vypočte z průměrné mzdy následovně:

- za první 2 měsíce ve výši 0,15násobku průměrné mzdy,
- za další 2 měsíce 0,12násobku průměrné mzdy,
- za zbývajících podpůrní dobu 0,11násobku průměrné mzdy,
- při rekvalifikaci pak 0,14násobku průměrné mzdy. (Vybíhal, 2012, s. 69 - 77)

Tab.2 Míra nezaměstnanosti v České republice [zdroj: <http://czso.cz>]

Uchazeči o zaměstnání	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Muži	7,60 %	6,41 %	4,92 %	5,02 %	8,44 %	8,76 %
Ženy	10,53 %	9,30 %	7,38 %	7,21 %	10,33 %	10,65 %

Graf 3. Vývoj nezaměstnanosti v letech 2005 – 2010 [zdroj:<http://czso.cz>]

Z uvedené tabulky a grafu zjistíme vývoj nezaměstnanosti za poslední období. Je téměř samozřejmostí, že v naší republice si ženy velmi těžko hledají práci. Způsobuje to malá nabídka pracovních míst na trhu práce, kterou mohou ženy vykonávat. Nejnižší nezaměstnanost byla v roce 2007 a 2008. V letošním roce činí nezaměstnanost 8,2 %. Je to velký problém celé naší republiky, který je spojen s finanční krizí téměř v celém světě.

1.2 Systém sociálního pojištění v České republice

Sociální pojištění v České republice je složeno z několika subsystémů:

- **Veřejné zdravotní pojištění** – je využíváno ke krytí výdajů spojených s financováním nutné zdravotní péče dle daných pravidel, které jsou dány zákonem.
- **Sociální zabezpečení** – má za úkol zajistit sociální politiku státu formou vybraných dávek (důchody, nemocenské, podpora v nezaměstnanosti).

Tab.3 Systém sociálního pojištění v ČR [Vančurová, 2008, s. 21]

<i>Subsystém</i>	<i>Co je platbou</i>	<i>Čeho se týká</i>
<i>Veřejné zdravotní pojištění</i>	<i>Pojistné na veřejné zdravotní pojištění</i>	<i>Věcné plnění plynoucí od zdravotnických zařízení</i>
<i>Nemocenské pojištění</i>	<i>Pojistné na nemocenské pojištění</i>	<i>Nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství, podpora při ošetřování člena rodiny</i>
<i>Důchodové pojištění</i>	<i>Pojistné na důchodové pojištění</i>	<i>Starobní, invalidní, vdovský a sirotčí důchod</i>
<i>Státní politika zaměstnanosti</i>	<i>Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti</i>	<i>Peněžitá podpora v nezaměstnanosti a aktivní politika zaměstnanosti</i>

1.2.1 Náhradní doba pojištění

Pod pojmem náhradní doba pojištění je rozuměno období, ve kterém se neodvádí žádné pojistné. Tato doba se ale započítává do potřebných let pojištění pro důchod. Náhradních dob máme devět. Pokud občan spadá do některé z těchto dob, je automaticky osvobozen od placení sociálního pojištění. Sociální pojištění za něj hradí stát.

Jednotlivé skupiny občanů spadající do náhradní doby pojištění:

- osoby konající vojenskou službu,
- osoby konající civilní službu (do roku 2004),
- osoby pečující osobně o dítě do 4 let,
- osoby pečující o osobu, která je závislá na péči jiné osoby,
- osoby v invalidním důchodu,
- osoby zdravotně postižené,

- osoby vedeny na úřadu práce po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti,
- studenti připravující se na budoucí povolání po dobu prvních šesti let po dosažení 18 let věku v období před rokem 2010,
- osoby, u nichž skončila výdělečná činnost, měla nemocenské pojištění a trvá u ní dočasná pracovní neschopnost, podpůrná doba pro poskytování ošetrového a peněžité pomoci v mateřství. (Náhradní doba pojištění, ČSSZ, 2011)

2 POPLATNÍCI SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

Kdo je povinen ze zákona platit sociální pojištění?

- zaměstnavatelé – právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance a organizační složky státu, u kterých jsou zaměstnaní zaměstnanci na pracovní poměr nebo dohodu o pracovní činnosti,
- zaměstnanci – fyzické osoby v pracovním poměru a dohody o pracovní činnosti,
- osoby samostatně výdělečně činné,
- osoby dobrovolně důchodově pojištěné,
- členové družstev – fyzické osoby, které jsou členy družstev a mají pracovní vztah k družstvu,
- vedoucí správního a statutárního orgánu,
- soudci,
- poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři,
- členové zastupitelstev územních samosprávných celků,
- pěstouni – kteří vykonávají pěstounskou péči v různých odpovídajících zařízeních,
- osoby ve výkonu trestu zařazené do pracovního procesu,
- společníci a jednatelé společností. (zákon č. 589/1992 Sb., 2011, s. 5 – 6)

2.1 Vybraní poplatníci podle druhů subsystémů sociálního pojištění

2.1.1 Zaměstnavatelé

Zaměstnavatelé jsou poplatníky nemocenského pojištění, důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, kteří zaměstnávají alespoň jednoho pracovníka na základě pracovního poměru nebo na dohodu o pracovní činnosti.

2.1.2 Zaměstnanci

Zaměstnanci jsou poplatníky důchodového pojištění. Neplatí pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Tyto dvě složky pojištění platí za ně zaměstnavatel.

Zákon umožňuje pro zaměstnance, kteří pracují přechodně v Evropské unii pro svého zaměstnavatele, s nimiž ČR uzavřela smlouvu o sociálním zabezpečení, zůstává zaměstnanec účastníkem nemocenského pojištění v ČR za podmínek stanovených ve smlouvě o sociálním zabezpečení uzavřené s daným státem. Někteří zaměstnanci ale vykonávají zaměstnání trvale v cizině, pokud nejsou povinně účastni důchodového pojištění v daném státě, ve kterém pracují, zůstávají nadále účastni nemocenského pojištění v ČR za podmínek, že nejsou účastni důchodového pojištění ve státě, který je považován za nesmluvní cizinu. (Ženíšková, 2011, s. 14)

2.1.3 Osoby samostatně výdělečně činné

Osoby samostatně výdělečně činné mají povinnost platit důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Dobrovolně si mohou přispívat na své nemocenské pojištění. Řadíme tady osoby starší 15 let, které ukončily povinnou školní docházku, dále jsou to osoby, na které lze rozdělit příjmy a výdaje (např. na manžela, manželku). (Ženíšková, 2011, s. 27)

Přehled činností u osob samostatně výdělečně činných:

- podnikání v zemědělství (hospodaření na lesních a vodních plochách, chov ryb, prodej a zpracování zemědělské produkce),
- provozující živnost dle živnostenského zákona,
- činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti,
- umělecká a tvůrčí činnost upravena autorským zákonem,
- výdělečná činnost dle zvláštních předpisů (advokáti, notáři, auditoři, tlumočníci, autorizovaní architekti),
- ostatní výdělečné činnosti. (d' Ambrosová, 2011, s. 496, 497).

Osoba samostatně výdělečně činná při zahájení své činnosti podává na předepsaném tiskopise ve stanovené lhůtě příslušné Okresní správě sociálního zabezpečení

„Oznámení o zahájení výdělečné činnosti“ do 8 dne měsíce po měsíci, v němž bylo zahájeno podnikání. Povinnost podat oznámení o zahájení činnosti má i spolupracující osoba.

Dále každoročně zasílá „Přehled o příjmech a výdajích“ za příslušný rok do jednoho měsíce ode dne, v němž mělo být podle daňových předpisů podáno daňové přiznání (např. lhůta pro daňové přiznání je 1. dubna, přehled je zasílán do 1. května)

Přehled obsahuje - výši minimálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného, výši minimálního měsíčního vyměřovacího základu pro placení záloh na důchodové pojištění, doplatek nebo přeplatek pojistného.

Nakonec OSVČ musí oznámit příslušné OSSZ ukončení samostatně výdělečné činnosti popřípadě její pozastavení. (Pilátová, 2010, s. 208)

Osoby samostatně výdělečně činné jsou rozděleny:

- hlavní,
- vedlejší – osoby, které pobírají starobní nebo invalidní důchod, rodičovský příspěvek, peněžitou pomoc v mateřství, studenti).

2.1.4 Osoby dobrovolně důchodově pojištěné

Osoby, které mají účast na dobrovolném důchodovém pojištění, si platí důchodové pojištění sami dosažením věku 18 let. Určují si samy vyměřovací základ a platí pojistné za kalendářní měsíce. Doby dobrovolně pojistitelné:

- Po dobu vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání - je možné se pojistit po dobu, za kterou mu nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora v rekvalifikaci.
- Po dobu studia - doba studia po 31. prosinci 2009 se nezapočítává vůbec, za celou tuto dobu si lze zaplatit pojistné na dobrovolné důchodové pojištění.
- Pracovní činnost v cizině - tady máme omezení v podobě placení doby dvou let nazpět před podáním přihlášky.
- Jakoukoliv ostatní dobu je možno zaplatit pojistné v rozsahu nejvýše 10 let a nejvýše 1 rok zpětně před podáním přihlášky k důchodovému pojištění. (Ženíšková, 2011, s. 37).

3 VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

3.1 Zaměstnanec

Vyměřovacím základem u zaměstnance pro pojistné na důchodové pojištění se rozumí úhrn jeho příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a jsou zúčtovány na základě vykonávané pracovní činnosti u zaměstnavatele za kalendářní měsíc. Tyto příjmy nejsou od této daně osvobozeny.

Do vyměřovacího základu zaměstnance se nezahrnují následující příjmy:

- náhrada škody s výjimkou náhrady za ztrátu na výdělku,
- odstupné,
- odměny vyplácené podle zákona o vynálezech,
- jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci při jeho mimořádně obtížných situacích. (d' Ambrosová, 2011, s. 485, 486)

Pro rok 2012 je stanoven maximální vyměřovací základ pro zaměstnance a OSVČ v částce 1 206 576 Kč. Je to 48násobek průměrné mzdy, která činí v letošním roce 25 137 Kč. (Vybíhal, 2012, s. 170)

3.2 Zaměstnavatel

Vyměřovací základ u zaměstnavatele je dán úhrnem příjmů všech zaměstnanců ve společnosti, kteří jsou účastni nemocenského a důchodového pojištění.

3.3 Osoba samostatně výdělečně činná

Vyměřovací základ u OSVČ platící důchodové pojištění

Osoby samostatně výdělečně činné si sami stanovují částku vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Minimálně činí 50 % daňového základu stanoveného dle zákona o daních z příjmu. Zjistíme ho z přehledu o příjmech a výdajích výpočtem příjmy – výdaje. Výdaje jsou zpravidla uplatňovány procentem z příjmů. Vyměřovací základ nesmí být nižší než minimální vyměřovací základ. Rozhodným obdobím pro stanovení vyměřovacího základu je kalendářní rok. (Pilátová, 2010, s. 210)

Tab.4 Přehled VZ u OSVČ hlavních a vedlejších na důchodové a nemocenské pojištění [Vybíhal, 2012, s. 174, 175]

Ukazatel	2012	2011
Min MVZ OSVČ hlavní (po podání přehledu)	6 285	6 185
Min ZálM OSVČ hlavní (po podání přehledu)	1 836	1 807
Min NPM OSVČ hlavní (po podání přehledu)	115	92
Min MVZ OSVČ vedlejší (po podání přehledu)	2 514	2 474
Min ZálM OSVČ vedlejší (po podání přehledu)	735	723
Min NPM OSVČ vedlejší (po podání přehledu)	115	92

Zálohy na důchodové pojištění se platí z měsíčního vyměřovacího základu. Pokud v kalendářním roce osoba samostatně výdělečně činná vykonávala po část roku hlavní a další část roku vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví se nejdříve minimální vyměřovací základy za příslušnou část roku zvlášť pro hlavní a zvlášť pro vedlejší činnost. Tyto minimální vyměřovací základy se sečtou a pak si osoba samostatně výdělečně činná může určit vyměřovací základ. Tento postup náleží v situaci, kdy MVZ vypočtený z daňového základu je nižší než minimální MVZ platný pro daný rok pro OSVČ hlavní. (Ženíšková, 2011, s. 55)

Vyměřovací základ u OSVČ platící nemocenské pojištění

Pojistné na nemocenské pojištění je určeno u OSVČ z měsíčního základu. Minimální výše měsíčního základu u OSVČ je dvojnásobek částky 2 500 Kč. Maximální výše VZ se rovná MVZ, který si OSVČ určila pro stanovení zálohy na důchodové pojištění. Pojistné na nemocenské pojištění a zálohy na důchodové pojištění se platí odděleně. (Ženíšková, 2011, s. 57)

3.4 Osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění

Vyměřovacím základem u těchto osob je částka, kterou si sami určí, ale musí být nejméně ve výši jedné čtvrtiny průměrné mzdy platné v příslušném roce. V roce 2012 byl stanoven minimální vyměřovací základ na 6 285 Kč a pojistné za kalendářní měsíc činí nejméně 1760 Kč.

4 SAZBY POJISTNÉHO

V roce 2011 se pro malé zaměstnavatele zavedl nový systém dobrovolného placení nemocenského pojištění. Zaměstnavatel se do tohoto systému přihlásí a platí pojistné ve výši 3,3 % (ostatní zaměstnavatelé platí pojistné 2,3 %) z vyměřovacího základu. Od pojistného si může nadále odečíst polovinu z vyplacené náhrady mzdy za prvních 21 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti. Tito zaměstnavatelé platí sociální pojištění ve výši 26 %. Ostatní zaměstnavatelé platí pojistné ve výši 25 %. Nemohou si tuto náhradu mzdy odečítat. Tato sazba zůstává nadále v platnosti při stanovení super hrubé mzdy. (Ženíšková, 2011, s. 61, 62)

Tab.5 Sazby sociálního pojištění [vlastní zpracování]

Účastník SP	Sazba SP
zaměstnanec	6,50 %
zaměstnavatel	25 % (26 %)
OSVČ	29,20 %
ODÚDP	28 %

5 ODVODY POJISTNÉHO

5.1 U zaměstnavatele a zaměstnance

Zaměstnavatel i zaměstnanec platí pojistné na sociální zabezpečení každý zvlášť ze svého vyměřovacího základu. Příslušné OSSZ ho odvádí a platí pouze zaměstnavatel formou bezhotovostní nebo hotovostní platby pod příslušným variabilním symbolem zaměstnavatele. Zaměstnanci ho sráží z jeho příjmu a odpovídá za správnou evidenci. Zaměstnanec není odpovědný za odvod pojistného. Má tedy i v případě neplacení pojištění zaměstnavatelem nárok na nemocenské a důchodové pojištění. Nedoplatky pojistného vymáhá OSSZ od zaměstnavatele. (Šubrt, 2010. s. 352)

Pojistné je splatné v následujícím měsíci ve lhůtě od 1. do 20. dne. Ve stejné době odesílá zaměstnavatel Okresní správě sociálního zabezpečení „Přehled o výši pojistného“, kde nově musí vyplnit kód sazby 1, zaměstnavatelé s 26 % mají kód sazby 2, pouze ti mohou vyplnit oddíl C tzv. „Odečty od pojistného“.

Tiskopis „Přehled o výši pojistného“ obsahuje:

- úhrn vyměřovacích základů,
- úhrn pojistného za zaměstnance a zaměstnavatele účastné nemocenského a důchodového pojištění,
- úhrn zúčtované náhrady mzdy v základní výši.

Pokud by u malého zaměstnavatele byl úhrn poloviny zúčtované náhrady mzdy vyšší než úhrn odváděného pojistného, považuje se „Přehled o výši pojistného“ zároveň za žádost o vrácení přeplatku. (d'Ambrosová, 2011, s. 491 - 496)

5.2 U Osoby samostatně výdělečně činné

5.2.1 Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Osoba samostatně výdělečně činná platí pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za kalendářní rok formou měsíční zálohy+doplatek nebo přeplatek.

OSVČ podávají Přehled o příjmech a výdajích a platbách na pojistné. Výpočet platby pojistného je úzce navázán na pravidla, která platí pro vyměření daně z příjmů fyzických osob.

OSVČ hlavní platí zálohy na důchodové pojištění za všechny měsíce, v nichž je výdělečně činná s výjimkou pobírání nemocenské a peněžité pomoci v mateřství.

OSVČ vedlejší platí zálohy na důchodové pojištění, pokud v předchozím kalendářním roce dosáhla náležitého příjmu na povinnou účast důchodového pojištění a přihlásila se k tomuto pojištění. Od roku 2009 musí OSVČ vedlejší platit zálohy pokud:

- oznámí nejpozději s Přehledem,
- doloží, že je OSVČ vedlejší (např. byl jí přiznán starobní nebo invalidní důchod, je nezaopatřené dítě).

Důvod pro zařazení mezi OSVČ vedlejší je třeba doložit vždy na základě vyzvání příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení. (Ženíšková, 2011, s. 73 - 79)

Výše zálohy na pojistné se vypočítává z vypočteného vyměřovacího základu, který je uveden v Přehledu. Tento se pak dělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla SVČ vykonávána. V roce 2012 si sama stanoví zálohy, které jsou alespoň z minimálního měsíčního vyměřovacího základu. Novou výši zálohy musí plátce zaplatit už za měsíc, ve kterém podával Přehled.

Záloha za kalendářní měsíc je splatná od 1. do 20. dne následujícího měsíce na účet OSSZ nebo zaplacená v hotovosti v pokladně OSSZ. Případně-li 20 den na sobotu, může OSVČ zaplatit zálohu v pondělí bez penalizace. Při vzniku doplatku pojistného je OSVČ povinna uhradit pojistné do 8 dnů, v němž byl nebo měl být Přehled podán. (Ženíšková, 2010, s. 85)

5.2.2 Nemocenské pojištění

OSVČ platí nemocenské pojištění ve výši, kterou si sama určuje odděleně od důchodového pojištění. Minimální měsíční základ činí 5 000 Kč a nemůže být vyšší než základ pro placení záloh na důchodové pojištění. Minimální pojistné činí 2,3 % z určeného měsíčního základu, to je 115 Kč. OSVČ se účastní nemocenského pojištění během celého roku s výjimkou období, kde pobírala peněžitou pomoc v mateřství a po dobu své nemoci. Za tyto měsíce pojištění neplatí. (Vybíhal, 2012, s. 247)

5.3 U osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění

Osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění jsou pojištěny jen v tom období, za které zaplatili pojistné. V případě, že mají dlužné pojistné, neplatí penále. (Ženíšková, 2011, s. 103)

6 ORGANIZACE, KTERÉ SE ZABÝVAJÍ KONTROLNÍ ČINNOSTÍ A EVIDENCÍ SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

V České republice se nachází organizace, které vykonávají sociální zabezpečení. Jsou to tyto organizace:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Česká správa sociálního zabezpečení,
- Okresní správa sociálního zabezpečení,
- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo spravedlnosti,
- Ministerstvo obrany.

6.1 Činnosti a úkoly jednotlivých organizací

6.1.1 Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí se zabývá řídicí a kontrolní činností ČSSZ a zajišťuje další rozvoj sociálního zabezpečení. Dále přezkoumává zdravotní a pracovní schopnost občanů pro účely nezakumného soudního řízení ve věcech důchodového pojištění a odvolání správního řízení, které bylo napadeno po původním rozhodnutí příslušné OSSZ.

6.1.2 Česká správa sociálního zabezpečení

Česká správa sociálního zabezpečení rozhoduje:

- o dávkách důchodového pojištění,
- vymáhá neprávem vyplacené částky na dávkách důchodového pojištění,
- řídí a kontroluje činnost OSSZ,
- vydává předepsané tiskopisy dle zákona,
- vede registr důchodového pojištění,
- plní úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění.

6.1.3 Okresní správa sociálního zabezpečení

Okresní správy sociálního zabezpečení jsou zřizovány pro všechny okresy v naší zemi. Zabezpečují následující činnosti:

- Vybírají pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně penalizace za neplacení.
- Rozhodují o pokutách za neplnění povinností zaměstnavatelů a OSVČ v oblasti sociálního zabezpečení.
- Kontrolují evidenci plátců sociálního pojištění.
- Posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro poskytnutí dávek sociálního zabezpečení.

6.1.4 Ministerstvo obrany, vnitra a spravedlnosti

Ministerstvo obrany řídí a kontroluje důchodové pojištění u vojáků, ministerstvo vnitra u policie a hasičského sboru a ministerstvo spravedlnosti u příslušníků vězeňské služby. (zákon č. 582/1991 Sb., 2011, s. 133 - 135)

6.2 Evidence plateb včetně udělené penalizace a pokut u organizací sociálního zabezpečení. Kontrolní činnost OSSZ

6.2.1 Evidence plateb včetně penalizace a pokut pojistného u OSSZ

Příslušná OSSZ přijímá platby sociálního pojištění na účet u ČNB, které jsou příjmem do státního rozpočtu a slouží k výplatám důchodových, nemocenských dávek a politiky zaměstnanosti.

V případě nezaplacení pojistného účtuje penále. Penále se navyšuje prvním dnem po dni splatnosti až do dne, kdy dojde k úhradě od plátce pojistného. Nabíhá každý den ve výši 0,05 % dlužné částky. O prominutí penále mohou plátcí písemně zažádat. OSSZ může promíjet penále, jehož výše nepřesahuje částku 1 000 000 Kč. Vyšší penále může prominout pouze Ministerstvo práce a sociálních věcí. Správy sociálního zabezpečení nesmí prominout penále žadateli, který je dlužníkem pojistného nebo vstoupil do likvidace. Zaměstnavatel a OSVČ si mohou podat písemnou žádost na splácení dlužného pojistného a penále k OSSZ. Ta rozloží celkový dluh na pojistném do jednotlivých splátek, tak aby bylo pojistné uhrazeno nejpozději v 36 měsících od

vydání rozhodnutí. Výši splátek, které jsou řádně označeny podle pokynu, stanovuje OSSZ. Pokud nejsou splátky v jednotlivých měsících ve stanovenou dobu uhrazeny, může být splátkový režim zrušen. Samozřejmě je povoleno platit vyšší splátky, než jaké stanovila OSSZ. (Ženíšková, 2011, s. 119)

Příslušná OSSZ může udělit pokuty:

1) Zaměstnavateli:

- za nepředložení nebo nesprávné vyplnění předepsaného tiskopisu Přehled o výši pojistného ve stanovené lhůtě,
- za neplnění povinností ve svých mzdových účtárnách,
- za neuchovávání účetních dokladů potřebných pro stanovení výše odvodu pojistného po dobu 10 kalendářních roků,
- za nepoužívání předepsaných tiskopisů, které vydává ČSSZ.

2) OSVČ:

- za nepodání nebo nesprávné vyplnění Přehledu ve stanové lhůtě,
- za neoznámení insolventního řízení,
- za neuchovávání účetních dokladů souvisejících s placením pojistného,
- za nepoužívání předepsaných tiskopisů. (Ženíšková, 2011, s. 122, 123)

6.2.2 Kontrolní činnost OSSZ

Okresní správa sociálního zabezpečení písemně oznamuje o zahájení kontroly plnění povinností v pojištění zaměstnavateli. Zaměstnavatel se dostaví ve stanovenou dobu a přinese si příslušné mzdové podklady.

Odbor kontroly OSSZ kontroluje:

- vznik a zánik pojistného poměru,
- plnění úkolů malé organizace v provádění nemocenského pojištění,
- kontrola evidence a dokumentace sociálního pojištění,
- odvody sociálního pojištění.

7 DOHODY O PRACOVNÍ ČINNOSTI A DOHODY O PROVEDENÍ PRÁCE

Kromě pracovního poměru zaměstnavatelé velmi často využívají k zaměstnávání pracovníků dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce. Nazýváme je práce konané mimo pracovní poměr. Výhodou pro zaměstnavatele je, že nemusí zaměstnanci rozvrhnout pracovní dobu. Dohody slouží v případě náhlého výpadku pracovníků, nebo při získání velké zakázky.

Pro dohody konané mimo pracovní poměr neplatí stanovení:

- odstupného,
- pracovní doby,
- doby odpočinku,
- překážek v práci na straně zaměstnance,
- skončení pracovního poměru,
- převedení na jinou práci,
- doby odpočinku,
- odměňování,
- cestovní náhrady. (Vybíhal, 2012, s. 42)

7.1 Dohoda o pracovní činnosti

Dohoda o pracovní činnosti je typická tím, že je omezená na polovinu týdenní pracovní doby (tzn. 20 h týdně). Můžeme ji uzavřít i na dobu neurčitou a taky ji lze rozvázat výpovědí bez udání důvodu (bez nároku na odstupné) s výpovědní dobou 15 dnů. Dohoda musí mít písemnou formu. Podléhá zdravotnímu a sociálnímu pojištění.

7.2 Dohoda o provedení práce

U dohody o provedení práce je uvedena doba, která nesmí přesáhnout u jednoho zaměstnavatele v příslušném kalendářním roce 300 hodin. Zdravotní a sociální pojištění se odvádí z částky nad 10 000 Kč.

8 ÚČTOVÁNÍ PŘEDPISŮ A PLATEB SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

Předpisy a platby sociálního pojištění se týkají především mzdové problematiky. Jsou vázány na mzdu zaměstnance, která patří mezi osobní náklady. Zaměstnavatel zde účtuje výsledkově a snižuje si o ni daň z příjmu.

Právnícká osoba účtuje v podvojném účetnictví předpisy a odvody sociálního pojištění na těchto účtech:

331 – účet zaměstnanci = udává celkovou mzdu, kterou zaměstnavatel přiznává svému zaměstnanci. Slouží k zachycení závazků z pracovněprávních vztahů. Dále mu z jeho výplaty sráží zálohu na daň, zdravotní a sociální pojištění.

336 – účet zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění = zahrnuje pohledávky a závazky vůči institucím sociálního a zdravotního pojištění, které vyplývají z pracovněprávních vztahů. Tento účet je nejlépe analyticky rozdělit na zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zúčtování se zdravotní pojišťovnou.

524 – účet zákonné sociální pojištění ve výši povinného plnění = zde si zaměstnavatel účtuje do nákladů sociálního pojištění, které odvádí za své zaměstnance. Pro tento účet je taky nejlépe vytvořit analytickou evidenci.

221 – bankovní účet = uskutečňuje platby sociálního pojištění. (Vybíhal, 2012, s. 360 – 363)

Tab.6 Účtování předpisů a plateb sociálního pojištění [vlastní zpracování]

Účetní případ	Účtovací předpis	
	MD	D
Předpis sociálního pojištění hrazeného zaměstnanci		
ve výši 6,5 % z hrubé mzdy	331	336
Předpis sociálního pojištění hrazeného zaměstnavatelem		
ve výši 25 % (26 %) z hrubé mzdy	524	336
Zúčtování nároku na sociální dávky	336	331
Úhrada sociálního pojištění z bankovního účtu	336	221

II. PRAKTICKÁ ČÁST

9 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI

V analytické části bakalářské práce se budu zabývat analýzou vybraných poplatníků sociálního pojištění. Budu srovnávat jejich povinnosti, evidenci a způsob výpočtu sociálního pojištění. Dále porovnáím způsob výpočtu a evidenci nemocenského, důchodového pojištění a státní politiku zaměstnanosti u zaměstnance a OSVČ. Všechny výpočty jsou uvedeny v Kč. Zaměřím se taky na problémy, které se týkají plateb sociálního pojištění. Nejdříve stručně popíši činnost společnosti XY, s. r. o.

Obr. 1. Sortiment společnosti XY, s. r. o. [<http://Z-TRADE.cz>]

Společnost XY, s. r. o. se zabývá obchodní činností. Nakupuje, prodává svíčky a keramické výrobky do obchodních řetězců.

Každoročně připravuje řadu nabídek. Uvedu několik významných akcí:

- Valentýn,
- Velikonoce,
- Den matek,
- Svíčky proti komárům,
- Dušičky,
- Vánoce.

V těchto akcích společnost chystá zboží do stojanů a prodává je do obchodních řetězců. Největší tržby dosahuje společnost na podzim, kdy dodává zboží na Dušičky. Velkou nevýhodou těchto akcí je, že po jejich skončení zboží prodejny vrací naší společnosti, která svým odběratelům vystaví dobropisy.

Společnost se aktivně podílí na reklamě svého zboží. Připravuje na jednotlivé akce obchodním řetězcům nabídky. Obchodní zástupce objíždí prodejny, prezentuje nabídky zboží a uzavírá objednávky. Většina objednávek chodí faxem. Skladnice vy-

chystá zboží a řidič zaváží prodejny. Na prodejně probíhá přebírání zboží a jeho potvrzení. Na základě potvrzených dodacích listů vystaví účetní faktury. Tento koloběh činností se neustále opakuje.

9.1 Povinnosti společnosti XY, s. r. o. v oblasti sociálního pojištění

Společnost XY, s. r. o. zaměstnává čtyři zaměstnance a pracuje pro ni jedna osoba samostatně výdělečně činná. Při vzniku společnosti se přihlásila do registru zaměstnavatelů u příslušné OSSZ do 8 dnů od data, kdy nastoupil do zaměstnání první zaměstnanec. Uvedla zde svou mzdovou účtárnu a okruh zaměstnanců. Adresa mzdové účtárny se shoduje se sídlem firmy a spadá pod OSSZ ve Zlíně.

Každého nového zaměstnance firma přihlásí do 8 kalendářních dnů na předepsaném tiskopise Oznámení o nástupu do zaměstnání – skončení zaměstnání na OSSZ. (příloha P II) Dále v průběhu jeho zaměstnání oznamuje případné změny údajů o svých zaměstnancích. (Kordová, 2012, s. 121, 127)

Všichni zaměstnanci ve společnosti XY, s. r. o. jsou účastni nemocenského a důchodového pojištění, mají odpovídající započitatelný příjem do vyměřovacího základu. Z uvedeného vyplývá, že jsou povinni ze zákona platit pojistné. (Vybíhal, 2012, s. 165)

Společnost je poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Zaměstnanci jsou poplatníky pouze důchodového pojištění. Společnost spočítá a odvádí pojistné za sebe i své zaměstnance z jejich vyměřovacích základů. Vyměřovací základ tvoří úhrn jejich příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob.

Firma sráží svému zaměstnanci pojistné na důchodové pojištění ve výši 6,5 % z vyměřovacího základu. Společnost je malý zaměstnavatel, a tak se rozhodla připojistit o jeden procentní bod, tj. 26 % vyměřovacího základu. Tímto rozhodnutím má právo si od svého pojistného odečíst polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci zúčtovala všem svým zaměstnancům za dobu dočasné pracovní neschopnosti. Rozdíl odvádí příslušné OSSZ. Byla-li částka pojistného nižší než náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, vznikne společnosti přeplatek a požádá OSSZ o vrácení rozdílu. Žádost uplatňuje pomocí tiskopisu Přehled o výši pojistného. (příloha P III) (Kordová, 2012, s. 150 – 152).

Mzdy společnost vyplácí 10 den následujícího měsíce, který se nachází po měsíci vykonané práce, na bankovní účty svých zaměstnanců. K tomuto dni odvádí pojistné příslušné OSSZ prostřednictvím tiskopisu Přehled o výši pojistného. (příloha P III) Splatnost pojistného je tedy stejná s výplatním dnem. Společnost hradí pojistné převodním příkazem pod svým variabilním symbolem na účet OSSZ. OSSZ považuje den platby, kdy je pojistné připsáno na její účet.

Příklad výpočtu SP u společnosti XY, s. r. o. za měsíc únor 2012

Tab.7 Seznam zaměstnanců společnosti XY, s. r. o. [vlastní zpracování]

Zaměstnanec	Pracovní pozice	Základní mzda v Kč
Lenka Bartošová	účetní	15 500
Marie Čížová	skladnice	14 000
Svatopluk Slovák	řidič	18 000
Dušan Mrázek	vedoucí velkoobchodu	25 000
Libor Šimák	obchodní zástupce	-

Tab.8 Přehled SP u spol. XY, s. r. o. za měsíc únor 2012 [vlastní zpracování]

Zaměstnanec	Vyměřovací základ	SP zaměstnanec	SP zaměstnavatel
Lenka Bartošová	20 500	1 333	5 330
Marie Čížová	6 001	391	1 561
Svatopluk Slovák	21 500	1 398	5 590
Dušan Mrázek	35 000	2 275	9 100
Celkem	83 001	5 397	21 581

Účetní za únor 2012 vyhotovila tabulku, ve které spočítala výši sociálního pojištění za své zaměstnance a za společnost. Z jednotlivých vyměřovacích základů vypočítala pojistné 6,5 % a 26 % u každého zaměstnance. Částky pojistného se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. Tabulka nám ukazuje tedy rozdělení sociálního pojištění, kolik platí jednotlivý zaměstnanci a zaměstnavatel. Obě částky činí 26 978 Kč.

Společnost si zvolila vyšší sazbu u sociálního pojištění, může si odečíst od svého odvodu sociálního pojištění polovinu náhrady za nemoc, která činila za měsíc únor 7 476 Kč, tj. 3 738 Kč. Výsledná výše pojistného je tedy 23 240 Kč.

V závěru své činnosti účetní vytiskne Přehled o výši pojistného (příloha P III) a odesílá ho příslušné OSSZ. K tomuto dni odesílá i platbu celkového pojistného převodním příkazem. Co se ale nestane. Desátý den, kdy platba má odejít, společnost nemá

dostatek peněžních prostředků na bankovním účtu. Hrozí jí, že za každý den po splatnosti pojistného až do dne uskutečnění platby bude platit penále ve výši 0,05 % z dlužné částky.

Sociální pojištění společnost XY, s. r. o. za měsíc únor 2012 zaúčtovala následovně:

	MD/D	
Předpis SP 6,5 % za zaměstnance	331/336	5 397 Kč
Předpis SP 26 % za zaměstnavatele	524/336	21 581 Kč
Náhrada za nemoc	336/331	3 738 Kč
Odvod pojistného	336/221	23 240 Kč

9.2 Povinnosti p. Šimáka – OSVČ v oblasti sociálního pojištění

Pan Šimák, když zahajoval svou samostatně výdělečnou činnost, musel oznámit příslušné OSSZ do osmého dne měsíce následujícího po měsíci, kdy začal vykonávat svou činnost na tiskopise Oznámení o zahájení SVČ. Stačilo mu vzít si pouze platný občanský průkaz. Případné změny je možné nahlásit nejpozději při podání Přehledu za kalendářní rok. Pokud by svou činnost ukončil, má povinnost učinit to nejpozději do osmého dne následujícím po měsíci, v němž činnost ukončil pomocí tiskopisu Oznámení OSVČ o ukončení samostatně výdělečné činnosti.

Po registraci vznikne panu Šimákovi povinná účast na důchodovém pojištění 28 %, státní politice zaměstnanosti 1,2 %. Peníze, které si tady zaplatí, ovlivní výši jeho důchodu. Účast na nemocenském pojištění je dobrovolná. Činí 2,3 %. Z nemocenského pojištění jsou poskytovány nemocenské dávky a peněžité pomoci v mateřství.

Pan Šimák vykonává během roku hlavní i vedlejší samostatně výdělečnou činnost. Pro vedlejší výdělečnou činnost měl odpovídající příjem. Platí odděleně zálohy na důchodové a nemocenské pojištění. Zálohy se počítají z průměrného daňového základu, který připadne na jeden kalendářní měsíc výkonu činnosti v předchozím roce a platí je k 15 dni následujícím po měsíci vykonané činnosti. Pojistné 29,2 % se zjistí z ročního vyměřovacího základu, který si OSVČ sama určí a činí nejméně 50 % z daňového základu.

Pan Šimák fakturuje svou mzdu za vykonanou činnost za každý měsíc k výplatnímu dni společnosti. Vyhotovuje Přehled o příjmech a výdajích (příloha P V) na kalendářní rok, který odesílá příslušné OSSZ v den podání svého daňového přiznání. Vzniká mu doplatek nebo přeplatek. Přeplatek pan Šimák využívá k zaplacení záloh na pojistné v následujícím období. Doplatek je splatný do 8 dnů po dni, kdy byl podán Přehled. (Příručka OSVČ pro oblast sociálního zabezpečení ČSSZ, 2012)

Příklad na výpočet sociálního pojištění u OSVČ uvedu v následujícím odstavci.

10 ANALÝZA EVIDENCE A ODVODŮ JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ U VYBRANÝCH POPLATNÍKŮ

10.1 Analýza sociálního pojištění u zaměstnance a OSVČ

10.1.1 Zaměstnanec

Pan Slovák pracuje u společnosti XY, s. r. o. jako řidič, který zabezpečuje dodávku zboží do obchodních řetězců. V měsíci lednu 2012 odpracoval 21 pracovních dní (168 h). Jeden den (31. ledna 2012) si vzal dovolenou. Zaměstnavatel mu přiznal osobní ohodnocení 3 500 Kč. V průběhu zdaňovacího období uplatňuje slevu na poplatníka a dvě vyživované děti. Průměrný hodinový výdělek za IV. čtvrtletí roku 2011 činí 133,06 Kč/h. Cestovní náhrady jsou vyčísleny ve výši 500 Kč. V jaké výši bude činit srážka sociálního pojištění?

Tab.9 Výpočet SP u p. Slováka za leden 2012 [vlastní zpracování]

Položka mzdy	Příjmy mzdy v Kč	Srážky mzdy v Kč
základní mzda	17 182	
osobní ohodnocení	3 341	
náhrada za dovolenou	1 065	
základ pro ZP	21 588	972
základ pro SP	21 588	1 404
super hrubá mzda	28 928	
záloha na daň z příjmu FO	29 000	4 350
sleva na poplatníka	-2 070	2 280
sleva na 2 děti	-2 234	
záloha daně		46
hrubá mzda	21 588	2 422
čistá mzda	19 166	
cestovní náhrady	500	
celková čistá mzda	19 666	

U pana Slováka účetní vypočítala sociální pojištění 6,5 % z vyměřovacího základu za měsíc leden 2012.

Hrubou mzdu tvoří: základní mzda, osobní ohodnocení a náhrada za dovolenou. Cestovní náhrady se do vyměřovacího základu nezapočítávají.

$$17\,182\text{ Kč} + 3\,341\text{ Kč} + 1\,065\text{ Kč} = 21\,588\text{ Kč}$$

Výše pojistného:

6,5 % z 21 588 Kč = 1 404 Kč.

Tato částka se sráží zaměstnanci z jeho mzdy. Odvádí ji za něho zaměstnavatel k výplatnímu dni.

Vyměřovací základ pro výpočet sociálního pojištění se skládá:

- základní mzdy,
- osobního ohodnocení,
- prémie,
- příplatků za práci přesčas, ve svátek, v noci,
- náhrady za dovolenou – to je ostatní peněžité plnění.

Na druhé straně do vyměřovacího základu pro výpočet sociálního pojištění se nezahrnuje:

- nárok na nemoc,
- náhrada mzdy v případných důležitých překážkách – to je např. návštěva lékaře, svatba, úmrtí manžela, manželky, narození dítěte,
- cestovní náhrady,
- zaměstnanecké benefity – to jsou např. stravenky, poukaz na rekreaci, bezúročná půjčka poskytnuta zaměstnavatelem, penzijní připojištění hrazené zaměstnavatelem.

Sociální pojištění u zaměstnance je zařazeno mezi tzv. obligatorní (povinné) srážky, které je účetní povinna srazit z jeho mzdy, aniž by potřebovala jeho souhlas. Je dáno zákonem. Zaměstnanec si platí pouze důchodové pojištění ve výšce 6,5 %. Nemo-censké a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti platí zaměstnavatel.

10.1.2 Osoba samostatně výdělečně činná

Pan Libor Šimák pracuje jako obchodní zástupce na živnostenský list pro společnost XY, s. r. o. Za minulý rok konal 7 měsíců hlavní činnost a 5 měsíců vedlejší činnost. Jeho daňový základ tj. rozdíl jeho příjmů a výdajů činil za rok 2011 = 156 250 Kč.

Tab.10 Výpočet SP u p. Šimáka [vlastní zpracování]

Položka	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
rozdělení daňového základu	91 145,83	65 104,17
vypočtený daňový základ	45 573	32 553
dílčí vyměřovací základ	43 295	12 370
určený vyměřovací základ	78 126	
důchodové pojištění	22 813	
úhrn zaplacených záloh	25 000	
přeplatek	-2 187	

Pan Šimák povinně odvádí důchodové pojištění za jednotlivé kalendářní roky příslušné OSSZ ke dni podání daňového přiznání. Celkový daňový základ za rok 2011 činí u pana Šimáka 156 250 Kč.

Průměrný měsíční daňový základ: daňový základ vydělil počtem měsíců v roce.

$$156\,250 \text{ Kč} / 12 = 13\,020,83 \text{ Kč}$$

Průměrný měsíční daňový základ rozpočítal na hlavní a vedlejší činnost OSVČ tak, že vynásobil měsíční daňový základ počty měsíců konaných jednotlivých činností.

Daňový základ hlavní činnosti: $13\,020,83 \text{ Kč} * 7 \text{ měsíců} = 91\,145,83 \text{ Kč}$

Daňový základ vedlejší činnosti: $13\,020,83 \text{ Kč} * 5 \text{ měsíců} = 65\,104,17 \text{ Kč}$

Zjištěné daňové základy snížil o 50 % a vypočítal vyměřovací základ.

$$50 \% \text{ z } 91\,145,83 \text{ Kč} = 45\,573 \text{ Kč}$$

$$50 \% \text{ z } 65\,104,17 \text{ Kč} = 32\,553 \text{ Kč}$$

Následně byly stanoveny dílčí vyměřovací základy, které jsou platné v roce 2011. Minimální měsíční vyměřovací základ vynásobený počtem měsíců hlavní a vedlejší činnosti.

$$\text{MVZ hlavní činnost } 6\,185 \text{ Kč} * 7 \text{ měsíců} = 43\,295 \text{ Kč}$$

$$\text{MVZ vedlejší činnost } 2\,474 \text{ Kč} * 5 \text{ měsíců} = 12\,370 \text{ Kč}$$

Vypočtený daňový základ je větší než dílčí daňový základ. Vypočítal tedy pojištění ze součtu vypočteného daňového základu hlavní a vedlejší činnosti.

$$45\,573 \text{ Kč} + 32\,553 \text{ Kč} = 78\,126 \text{ Kč}.$$

Roční pojistné:

$$29,2 \% \text{ z } 78\,126 \text{ Kč} = 22\,813 \text{ Kč}$$

Měsíční pojistné:

$$22\,813 \text{ Kč}/12 = 1\,902 \text{ Kč.}$$

Na zálohách zaplatil 25 000 Kč. Vznikl mu tak přeplatek ve výši 2 187 Kč, který použije na úhradu zálohy pojistného.

Stanovení výše zálohy na důchodové pojištění na rok 2012 zjistíme 50 % z průměrného měsíčního daňového základu 13 020,83 Kč.

$$50 \% \text{ z } 13\,020,83 \text{ Kč} = 6\,511 \text{ Kč.}$$

Částka je vyšší, než absolutní minimální vyměřovací základ platný pro rok 2012 musí p. Šimák platit minimálně zálohy v částce 1 836 Kč.

10.1.3 Shrnutí analýzy sociálního pojištění u zaměstnance a OSVČ

Zaměstnanec:

- Povinně platí pouze důchodové pojištění ve výši 6,5 %.
- Nemocenské pojištění a státní politiku zaměstnanosti platí zaměstnavatel.
- Pojištění se mu sráží z jeho vyměřovacího základu, který tvoří úhrn příjmů za příslušný měsíc podléhající dani z příjmů fyzických osob.
- Rozhodné období – kalendářní měsíc.
- Pojistné za něho odvádí zaměstnavatel v Přehledu o výši pojistného, nemusí se tedy o nic starat.
- Splatnost pojistného – od 1. dne do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.

OSVČ:

- Povinně platí pouze důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 29,2 %.
- Nemocenské pojištění platí dobrovolně ve výši 2,3 %.
- Pojištění se jí sráží ročně s výpočtového základu, který tvoří minimálně 50 % z daňového základu.

- Rozhodné období – kalendářní rok.
- Ročně si sama vyhotovuje Přehled o příjmech a výdajích, kde uvádí výši pojistného za rok, výše záloh za rok a přeplatek resp. nedoplatek pojistného. Přehled zasílá nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém podala daňové přiznání na Finanční úřad.
- Splatnost doplatku pojistného – nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl podán Přehled o příjmech a výdajích.
- Pojistné platí sama odděleně formou záloh na důchodové a nemocenské pojištění. Zálohy jsou splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.

10.2 Analýza nemocenského pojištění u zaměstnance a OSVČ

10.2.1 Zaměstnanec

Společnost vypočítává náhradu na nemoc pomocí nového systému. V těchto letech platí následující opatření.

- 1) Za 1 - 3 dny se nemoc neproplácí.
- 2) Od 4. do 21. pracovního dne proplácí náhradu za nemoc zaměstnavatel.
- 3) Od 22. dne vyplácí dávky nemocenského pojištění OSSZ, které se vyplácí za kalendářní dny.

U zaměstnance se vypočítává sociální pojištění součtem základní mzdy a osobního ohodnocení. S náhrady za nemoc se sociální pojištění neodvádí. Připočítává se nakonec k čisté mzdě. Pokud u zaměstnance je nemoc větší část měsíce neplatí daň z příjmu fyzických osob. Má k tomu malý příjem.

Od 22. kalendářního dne nemoci proplácí nemocenské dávky příslušná OSSZ. Tady se stanoví denní vyměřovací základ = příjem za předcházejících 12 kalendářních měsíců podělíme počtem kalendářních dní v roce – vyloučené doby. Vyloučenou dobu tvoří: nemocenské dávky, náhrada za nemoc, peněžitá pomoc v mateřství a ošetřovné. Denní vyměřovací základ se musí zredukovat dle příslušných platných redukčních hranic.

Redukovaný denní vyměřovací základ se následně vynásobí 60 %. Zjistíme částku nemocenských dávek na den.

Paní Čížová pracuje ve spol. XY, s. r. o. jako skladnice. V měsíci únoru 2012 onemocněla ve dnech 10. 2. – 29. 2. Její základní mzda činí 14 000 Kč a osobní ohodnocení 4 000 Kč, uplatňuje odpočet na poplatníka. Průměrný hodinový výdělek na I. čtvrtletí roku 2012 je 162,64 Kč/h. Jaká je její výše náhrady za nemoc?

Tab.11 Výpočet nároku na nemoc u p. Čížové [vlastní zpracování]

Položka mzdy	Dny/hodiny	Příjmy mzdy v Kč	Srážky mzdy v Kč
základní mzda	7/56 h	4 667	
osobní ohodnocení	7/56 h	1 334	
náhrada za nemoc 10. 2. - 14. 2.	3/24 h	0	
náhrada za nemoc 15. 2. - 29. 2.	11/88 h	7 476	
základ pro ZP		6 001	271
základ pro SP		6 001	391
super hrubá mzda		8 042	
záloha na daň z příjmu FO		8 100	1 215
sleva na poplatníka		-2 070	0
sleva na 2 děti			
záloha daně		0	0
hrubá mzda		6 001	662
čistá mzda		5 339	
náhrada za nemoc		7 476	
celková čistá mzda		12 815	

Nemocenské pojištění vzniká u zaměstnanců nástupem do pracovního poměru.

Výpočet průměrného hodinového výdělku účetní zjistila, když celkový příjem za předcházející čtvrtletí vydělila počtem odpracovaných hodin za předcházející čtvrtletí.

Náhrada za nemoc se vypočítá z redukovaného průměrného hodinového výdělku.
 $(146,65 * 0,90) + (162,64 - 146,65) * 0,6 = 141,58 \text{ Kč/h}$

Následně nemocenské činí: redukovaný průměrný hodinový výdělek * počet hodin nemoci * sazba stanovená při dočasné pracovní neschopnosti.

$$141,58 \text{ Kč/h} * 88\text{h} * 0,6 = 7 476 \text{ Kč}$$

Náhrada za nemoc se proplácí pouze za pracovní dny a činí 60 % z upraveného průměrného hodinového výdělku.

Pro zajímavost jsem provedla výpočet běžné měsíční mzdy, která činila za únor 2012 15 270 Kč. Pracovníci se nemocí snížil příjem o 2 455 Kč. Z vlastní zkušenosti vím, že v dnešní době má hodně lidí finanční problémy v době pobírání náhrady za nemoc a nemocenských dávek.

10.2.2 OSVČ

U osoby samostatně výdělečně činné je nemocenské pojištění dobrovolné a začíná podání přihlášky u příslušné OSSZ. Vyměřovací základ si OSVČ určuje. Minimální vyměřovací základ je stanoven pro tento rok 5000 Kč a minimální platba na nemocenské pojištění 115 Kč. Maximální vyměřovací základ je stanoven na 100 548 Kč a maximální platba nemocenského pojištění 2 313 Kč (2,3 % z 100 548 Kč)

Pojistné činí 2,3 % z měsíčního vyměřovacího základu a platí se za jednotlivé měsíce v následujícím měsíci od 1. do 20. dne. Platí se odděleně od záloh důchodového pojištění. Pokud OSVČ nemocenské pojištění neplatí, pojištění zaniká.

Nárok na nemocenskou za pracovní neschopnost má OSVČ, trvá-li nemoc déle než 21 kalendářních dnů. Výše nemocenské za kalendářní den činí 60 % z redukovaného DVZ. Rozhodné období je 12 kalendářních měsíců – vyloučené doby. Vyloučenou dobu tvoří: kalendářní dny, kdy OSVČ neplatí nemocenské pojištění, kalendářní dny, kdy OSVČ nebyla účastna pojištění. (Pojištění OSVČ, Dávky nemocenského pojištění, ČSSZ, 2011)

Pan Libor Šimák byl v měsíci lednu 2012 od 3. 1. – 31. 1. 2012 práce neschopný. Celý minulý rok byl účasten na nemocenském pojištění. Rozhodné období = leden 2011 – prosinec 2011, 365 dnů. Neměl žádné vyloučené doby. V jaké výši bude pobírat nemocenské dávky?

Tab.12 Výpočet nemocenských dávek u p. Šimáka [vlastní zpracování]

Položka	Kč
měsíční VZ	6 287
roční VZ	75 444
denní VZ	206,70
redukovaný DVZ	186
nemocenské na 1 den	112
celkem nemocenské	896

Měsíční platba nemocenského pojištění činila 145 Kč (tj. 2,3 % z 6 287 Kč) a měsíční VZ pro pojistné 6 287 Kč.

Výpočet ročního vyměřovacího základu pro nemocenské pojištění:

$$6\,287\text{ Kč} * 12\text{ měsíců} = 75\,444\text{ Kč}$$

Denní vyměřovací základ:

$$75\,444\text{ Kč} : 365\text{ dní} = 206,70\text{ Kč/den}$$

DVZ se musí dále zredukovat dle uvedených hranic:

Do 838 Kč se započítává 90 % tj. 186,03 Kč

Nad 838 Kč do 1 257 Kč se redukuje 60 % tj. 0 Kč

Nad 1 257 Kč do 2 514 Kč je redukováno 30 %, tj. 0 Kč

Nad 2 514 Kč se nezohledňuje.

Redukovaný denní vyměřovací základ je 186 Kč.

Výši nemocenských dávek za měsíc leden 2012 obdrží p. Šimák pouze za 8 dní (od 24. 1. – 31. 1.). Za 21 kalendářních dní nedostane podle zákona žádnou nemocenskou.

Výpočet nemocenských dávek činí 60 % z redukovaného DVZ:

$$186\text{ Kč} * 0,6 = 112\text{ Kč}$$

Výpočet nemocenské za 8 dní pracovní neschopnosti:

$$112\text{ Kč} * 8\text{ dní} = 896\text{ Kč}$$

Pan Šimák za leden 2012 dostane pouhých 896 Kč za nemocenské dávky. Jejich částka závisí od výše záloh na nemocenské pojištění, které si platí v rozhodném období. Nemocenská by se mu vyplatila za delší období.

10.2.3 Shrnutí analýzy nemocenského pojištění u zaměstnance a OSVČ

Zaměstnanec:

- Vznik nemocenského pojištění – den nástupu do zaměstnání.
- Zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci v období prvních 21 kalendářních dnů náhradu mzdy. Náhrada se mu vyplácí od 4. dne pouze za pracovní

dny ve výši 60 % redukovaného průměrného hodinového výdělku. Za první 3 dny mu nepřísluší žádná náhrada.

- Vyměřovací základ tvoří úhrn vyměřovacích základů pro pojistné za předchozí čtvrtletí.
- Z náhrady mzdy se neodvádí sociální pojištění.
- Splatnost náhrady mzdy – výplatní termín zaměstnavatele.
- Nemocenské dávky vyplácí zaměstnanci příslušná OSSZ od 22. kalendářního dne ve výši 60 % z redukovaného denního vyměřovacího základu.
- Vyměřovacím základem je úhrn vyměřovacích základů pro pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce.
- Rozhodné období – 12 předcházejících kalendářních měsíců.
- Podpůrčí doba – začíná 22 kalendářním dnem a končí nejdéle 380 kalendářních dnů ode dne vzniku dočasné pracovní neschopnosti.
- Tiskopis – Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti, potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.
- Výplata nemocenských dávek – zpětně do jednoho měsíce, který následuje po dni doručení dokladů.

OSVČ:

- Vznik nemocenského pojištění – den kdy si podala přihlášku k nemocenskému pojištění.
- Náleží jim pouze nemocenské dávky ve výši 60 % z denního redukovaného vyměřovacího základu, které se vyplácí od 22. kalendářního dne. Nepřísluší jim tedy náhrada za nemoc za 21 kalendářních dnů.
- Vyměřovací základ tvoří úhrn měsíčních základů, ze kterých OSVČ zaplatila pojistné.
- Rozhodné období – 12 kalendářních měsíců.
- Podpůrčí doba – stejná jako u zaměstnanců.

- Tiskopis – Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti, potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.
- Výplata nemocenských dávek – zpětně do jednoho měsíce, který následuje po dni doručení dokladů.

10.3 Analýza ošetřovného u zaměstnance a OSVČ

10.3.1 Zaměstnanec

Nárok na dávku ošetřovného má zaměstnanec:

- Který ošetřuje dítě mladší 10 let, protože onemocnělo nebo utrpělo úraz.
- Jiného člena domácnosti, jehož zdravotní stav vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou.

Podpůrčí doba začíná od jednoho dne potřeby ošetřování a činí:

- 9 kalendářních dní,
- 16 kalendářních dní, jde-li o osamělého zaměstnance.

P. Lenka Bartošová pobírala v dubnu 2012 ošetřovné na svou sedmiletou dceru ve dnech od 6. 4. – 14. 4. 2012. Základní mzda činí 15 500 Kč, osobní ohodnocení 5 000 Kč. Uplatňuje odpočet na poplatníka. Jaké dostane ošetřovné na dceru?

Tab.13 Výpočet mzdy a ošetřovného u p. Bartošové za měsíc duben 2012

[vlastní zpracování]

Položky mzdy	Dny/hodiny	Příjmy mzdy v Kč	Srážky mzdy v Kč
základní mzda	15/120 h	11 072	
osobní ohodnocení	15/120 h	3 572	
základ pro ZP		14 644	659
základ pro SP		14 644	952
super hrubá mzda		19 623	
záloha na daň z příjmu FO		19 700	2 955
sleva na poplatníka		-2 070	885
sleva na 2 děti		0	0
záloha daně		0	885
hrubá mzda		14 644	2 496
čistá mzda		12 148	
ošetřovné		4 563	
celková čistá mzda + ošetřovné		16 711	

Ošetřovné se stanoví z redukováného DVZ, který účetní zjistila podílem celkového příjmu a počtem kalendářních dní – vyloučené dny za rozhodné období. Vyloučené dny tvoří: náhrada mzdy při dočasné pracovní neschopnosti, nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, ošetřovné. Rozhodné období pro ošetřovné = duben 2011 – březen 2012. Do celkového příjmu se nezapočítává doba nemoci a ošetřovného. Naopak do celkového příjmu se započítává náhrada za dovolenou.

Výpočet:

$$\text{DVZ} = 289\,650 \text{ Kč}/312 \text{ dní}$$

$$\text{DVZ} = 928,37 \text{ Kč}/\text{den}$$

Výpočet redukováného DVZ:

$$(838 * 0,9) + (928,38 - 838) * 0,6 = 754,2 + 90,37 = 845 \text{ Kč}/\text{den}$$

Výše ošetřovné na den 60 % z DVZ:

$$845 \text{ Kč} * 0,6 = 507 \text{ Kč}$$

Celkem ošetřovné za 9 dní:

$$507 \text{ Kč} * 9 \text{ dní} = 4\,563 \text{ Kč}$$

Ošetřovné u paní Bartošové činilo v dubnu 2012 ve výši 4 563 Kč a vyplatila jí ji OSSZ.

10.3.2 OSVČ

Osoby samostatně výdělečně činné nemají nárok na ošetřovné. Myslím si, že je to proto, protože nemají přesně stanovenou pracovní dobu. Musí přizpůsobit svou pracovní dobu podle potřeb dítěte a vzniklým okolnostem.

10.3.3 Shrnutí analýzy ošetřovného u zaměstnance a OSVČ

Zaměstnanec:

- Vznik nároku na ošetřovné – ošetřování a péče o dítě a jiného člena domácnosti, kdy vyžaduje naši pomoc.
- Dávky ošetřovného se počítají obdobným způsobem jako nemocenské dávky, tedy 60 % z redukováného DVZ na jeden kalendářní den.
- Vyměřovací základ – úhrn vyměřovacích základů pro pojistné za rozhodné období.

- Rozhodné období – 12 předcházejících kalendářních měsíců.
- Podpůrcí doba – 9 kalendářních dnů a 16 kalendářních dnů v případě osamělého rodiče.
- Tiskopis – Potvrzení o trvání potřeby ošetřování (péče).
- Výplata dávek – zpětně, nejpozději do jednoho měsíce po obdržení dokladů určených k ošetřovnému.

OSVČ:

- Nemají nárok na dávku ošetřovného.

10.4 Analýza peněžité pomoci v mateřství u zaměstnance a u OSVČ

10.4.1 Zaměstnanec

Nárok na peněžitou pomoc v mateřství má pojištěnka od 8. týdne před termínem porodu. Podmínkou nároku je účast na pojištění alespoň 270 kalendářních dnů v posledních dvou letech před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství.

Do doby 270 dnů účasti na nemocenském pojištění se nezapočítává:

- doba vedení uchazečů o zaměstnání,
- doba pobírání důchodu z důchodového pojištění,
- doba studia,
- doba pobírání invalidního důchodu.

Podpůrcí doba u PPM činí:

- 28 týdnů u matky, která porodila dítě,
- 37 týdnů u matky, která porodila zároveň 2 a více dětí,
- 22 týdnů v případě převzetí dítěte do péče, úmrtí matky, dlouhodobé onemocnění matky.

Podpůrcí doba začíná dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství, tedy v období od počátku 8. týdne do počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu.

Výše peněžité pomoci v mateřství činí 70 % denního vyměřovacího základu.

Maximální výše PPM za jeden kalendářní den činí 1 027 Kč. (Vybíhal, 2012, s. 255 – 257)

Paní Lenka Bartošová pracuje ve firmě jako účetní. Základní mzda činí 15 500 Kč, osobní ohodnocení činí 5 000 Kč. Uplatňuje měsíčně odpočet na poplatníka. 13. července 2012 začala pobírat peněžitou pomoc v mateřství příslušnou OSSZ. Jaká bude výše PPM u p. Bartošové za červenec 2012 a srpen 2012?

Tab.14 Výpočet mzdy a PPM u p. Bartošové za měsíc červenec 2012

[vlastní zpracování]

Položka mzdy	Dny/hodiny	Příjmy mzdy v Kč	Srážky mzdy v Kč
základní mzda	9/72 h	6 341	
osobní ohodnocení	9/72 h	2 046	
základ pro ZP		8 387	378
základ pro SP		8 387	546
super hrubá mzda		11 239	
záloha na daň z příjmu FO		11 300	1 695
sleva na poplatníka		-2 070	0
daňový bonus		375	0
hrubá mzda		8 387	924
čistá mzda		7 838	
peněžitá pomoc v mateřství		11 913	
celková čistá mzda + PPM		19 751	

Rozhodné období pro výpočet PPM = červenec 2011 – červen 2012

Peněžitou pomoc v mateřství vypočítáme z DVZ, který zjistíme pomocí celkového hrubého příjmu za rozhodné období. Počítáme obdobně jako u ošetřovného. Peněžitá pomoc v mateřství se proplácí za kalendářní dny.

Výpočet:

$$DVZ = 305\,820 \text{ Kč} / 328 \text{ dní}$$

$$DVZ = 932,38 \text{ Kč/den}$$

Výpočet redukováného DVZ:

$$(838 * 1) + (932,38 - 838) * 0,6 = 838 + 56,63 = 895 \text{ Kč/den}$$

Výše PPM na den:

$$895 \text{ Kč} * 0,7 = 627 \text{ Kč}$$

$$\text{Celková výše PPM v měsíci červenci} = 19 \text{ dní} * 627 \text{ Kč} = 11\,913 \text{ Kč}$$

$$\text{Celková výše PPM v měsíci srpnu} = 31 \text{ dní} * 627 \text{ Kč} = 19\,437 \text{ Kč}.$$

10.4.2 OSVČ

Nárok na peněžitou pomoc v mateřství má OSVČ, pokud má účast na nemocenském pojištění alespoň 180 kalendářních dnů. Do vyměřovacího základu se započítává úhrn měsíčních vyměřovacích základů za posledních 12 kalendářních měsíců, ze kterých OSVČ odváděla nemocenské pojištění. V tomto období nesmí vykonávat samostatně výdělečnou činnost.

Paní Lenka Machů pracuje jako kadeřnice na živnostenský list. Během celého roku 2011 byla účastna na nemocenském pojištění a nepobírala nemocenskou. V lednu 2012 nastoupila na mateřskou dovolenou. Kolik bude činit její mateřská?

Tab.15 Výpočet PPM u paní Machů [vlastní zpracování]

Položka	Kč
měsíční VZ	40 000
roční VZ	480 000
denní VZ	1 316
redukovaný DVZ	1 108
PPM na 1 den	776
PPM za 180 dní	139 680
PPM za měsíc	23 280

Rozhodné období pro výpočet PPM = leden 2011 – prosinec 2011

Souhrn měsíčních vyměřovacích základů za rok 2011 činil 480 000 Kč.

$$\text{DVZ} = 480\,000 \text{ Kč} / 365 \text{ dní} = 1\,316 \text{ Kč/den}$$

$$\text{Redukovaný DVZ} = (838 * 1) + (1257 - 838) * 0,6 + (1\,316 - 1\,257) * 0,30 = 838 + 251,4 + 17,7 = 1\,108 \text{ Kč/den}$$

$$\text{Denní PPM} = 1\,108 \text{ Kč} * 0,7 = 776 \text{ Kč}$$

$$\text{PPM za 180 dní} = 776 \text{ Kč} * 180 \text{ dní} = 139\,680 \text{ Kč}$$

$$\text{PPM za měsíc} = 139\,680 \text{ Kč} / 6 \text{ měsíců} = 23\,280 \text{ Kč}.$$

Paní Machů si platila vyšší zálohy na nemocenské pojištění, její PPM tomu odpovídá.

10.4.3 Shrnutí analýzy peněžité pomoci v mateřství u zaměstnance a OSVČ

Zaměstnanec:

- Vznik nároku na PPM – nejdříve 8 týden před očekávaným termínem porodu.
- Podmínka nároku na PPM – účast na nemocenském pojištění alespoň 270 kalendářních dnů v posledních 2 letech.
- PPM se vypočítá obdobným způsobem jako nemocenské a ošetřovné. Činí 70 % z redukovaného DVZ na jeden kalendářní den.
- Vyměřovací základ – úhrn vyměřovacích základů pro pojistné za rozhodné období.
- Rozhodné období – 12 předcházejících kalendářních měsíců.
- Podpůrcí doba – 28 týdnů u pojištěnky, která porodila jedno dítě, 37 týdnů u pojištěnky, která porodila dvě a více dětí a 22 týdnů u pojištěnky, která si vzala dítě do své péče.
- Tiskopis – Žádost o peněžitou pomoc v mateřství.
- Výplata dávek – 10. – 14. den příslušného měsíce v podpůrcí době.

OSVČ:

- Vznik nároku na PPM – nejdříve 8 týden před očekávaným termínem porodu.
- Podmínky pro nárok na PPM – účast na pojištění alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce před nástupem na mateřskou.
- PPM se vypočítá obdobným způsobem jako nemocenské 70 % z redukovaného DVZ na jeden kalendářní den.
- Vyměřovací základ – úhrn měsíčních základů, ze kterých OSVČ zaplatila pojistné.
- Rozhodné období – 12 předcházejících kalendářních měsíců.
- Podpůrcí doba – stejná jako u zaměstnance.
- Tiskopis – Žádost o peněžitou pomoc v mateřství.

10.5 Analýza podpory v nezaměstnanosti u zaměstnance a u OSVČ

10.5.1 Zaměstnanec

Zaměstnanec musí požádat úřad práce o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti.

Dokládá:

- zápočtový list,
- evidenční list důchodového pojištění,
- doklad o výkonu jiné výdělečné činnosti,
- potvrzení o účasti na důchodovém pojištění.

Výše podpory v nezaměstnanosti se stanoví na základě průměrného měsíčního čistého výdělku, kterého dosáhl uchazeč ve svém posledním zaměstnání.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti mají i ženy na mateřské a rodičovské dovolené. Bohužel na podporu nemají nárok studenti, kteří nikdy nepracovali. Doba studia se nezapočítává při posuzování nároku na podporu v nezaměstnanosti.

V dnešní době se přitvrzují podmínky pro uchazeče o zaměstnání. Důvodem je zneužívání dávky podpory v nezaměstnanosti. Uvedu dva případy. Pokud zaměstnanec ukončí pracovní poměr dohodou nebo výpovědí ze strany zaměstnance bez vážného důvodu, pak po celou dobu evidence na úřadu práce je mu vyplácena podpora ve výši 45 % z průměrného čistého měsíčního výdělku. Dále pokud zaměstnanci náleží odstupné tak po dobu nároku na odstupné, nedostává podporu v nezaměstnanosti. Bohužel nerozhoduje, jestli dostal odstupné ve skutečnosti, stačí, že má na něj nárok. Podpůrní doba u podpory je 5, 8 a 11 měsíců. (Podmínky poskytování podpory v nezaměstnanosti, Výplata, 2012)

Paní Malá má 32 let. Od 1. 2. 2012 se zaevidovala na úřadu práce. Dosáhla ve svém posledním zaměstnání průměrný měsíční čistý výdělek 26 255 Kč. Kolik činí výše podpory v nezaměstnanosti během celé její podpůrní doby?

Výpočet podpory v nezaměstnanosti za první 2 měsíce:

Průměrný čistý měsíční výdělek * 65 %

$26\,255\text{ Kč} * 0,65 = 17\,066\text{ Kč}$

Úřad práce vyplácí podporu max. 0,58násobek průměrné mzdy za 1. a 3. kalendářní čtvrtletí předcházejícího roku 2011 tj. 13 762 Kč (23 726 Kč * 0,58). Paní Malé tedy náleží první dva měsíce 13 762 Kč.

Výpočet podpory v nezaměstnanosti za další 2 měsíce:

Průměrný čistý měsíční výdělek * 50 %

$$26\,255 \text{ Kč} * 0,50 = 13\,128 \text{ Kč}$$

Výpočet zbývajících pátého měsíce:

Průměrný čistý měsíční výdělek * 45 %

$$26\,255 \text{ Kč} * 0,45 = 11\,815 \text{ Kč}$$

Tab.16 Přehled výše podpory u paní Malé za podpůrčí dobu [vlastní zpracování]

Měsíc	Výše podpory v Kč
únor	13 762
březen	13 762
duben	13 128
květen	13 128
červen	11 815

10.5.2 OSVČ

OSVČ se může zaregistrovat na úřadu práce, pokud ukončí podnikání. Nárok na podporu má, pokud odváděla důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti po dobu 12 měsíců v předchozích 3 letech.

Podpora v nezaměstnanosti se vypočítá procentní sazbou z posledního vyměřovacího základu v rozhodném období přepočteného na jeden kalendářní měsíc. Vyšší vyměřovacího základu je povinen uchazeč o zaměstnání doložit na úřad práce. Výše podpory nesmí přesáhnout v letošním roce 13 762 Kč. (Podmínky poskytování podpory v nezaměstnanosti, Výplata, 2012)

Pan Koutný má 45 let. Od 1. 5. 2012 se zaevidoval na úřadu práce. Jeho poslední daňový základ z výdělečné činnosti činil 652 326 Kč. Kolik činí výše podpory v nezaměstnanosti během celé jeho podpůrčí doby?

Výpočet podpory v nezaměstnanosti u OSVČ je obdobný jako u zaměstnance. Nejdříve se vypočítá vyměřovací základ, tj. 50 % z daňového základu.

$$50 \% \text{ z } 652\,326 \text{ Kč} = 326\,163 \text{ Kč}$$

Vyměřovací základ 326 163 Kč vydělíme 12 měsíci a zjistíme měsíční vyměřovací základ.

$$326\,163\text{ Kč}/12 = 27\,181\text{ Kč}$$

Výpočet podpory v nezaměstnanosti za první 2 měsíce:

Měsíční vyměřovací základ * 65 %

$$27\,181\text{ Kč} * 0,65 = 17\,668\text{ Kč}$$

Úřad práce vyplácí podporu max. 0,58 násobek průměrné mzdy za 1. a 3. kalendářní čtvrtletí předcházejícího roku 2011 tj. 13 762 Kč (23 726 Kč * 0,58). Panu Koutnému náleží tedy první dva měsíce 13 762 Kč.

Výpočet podpory v nezaměstnanosti za další 2 měsíce:

Měsíční vyměřovací základ * 50 %

$$27\,181\text{ Kč} * 0,50 = 13\,591\text{ Kč}$$

Výpočet zbývajících pátého měsíce:

Měsíční vyměřovací základ * 45 %

$$27\,181\text{ Kč} * 0,45 = 12\,232\text{ Kč}.$$

Tab.17 Přehled výše podpory u pana Koutného [vlastní zpracování]

Měsíc	Výše podpory v Kč
květen	13 762
červen	13 762
červenec	13 591
srpen	13 591
září	12 232

10.5.3 Shrnutí analýzy podpory v nezaměstnanosti u zaměstnance a OSVČ

Zaměstnanec:

- Nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč, pokud pracoval v posledních 2 letech.
- Dokládá zápočtový list, ELDP, doklad o výkonu jiné výdělečné činnosti a potvrzení o účasti na důchodovém pojištění.
- Výpočet podpory v nezaměstnanosti se stanoví procentní sazbou z průměrného čistého příjmu ze svého posledního zaměstnání.

- Podpůrčí doba – 5, 8, 11 měsíců.
- Výplata podpory – průběžně od 15. dne do konce příslušného měsíce podpůrčí doby.

OSVČ:

- Nárok na podporu v nezaměstnanosti má OSVČ, pokud ukončila podnikání.
- Dokládá potvrzení o době trvání účasti na důchodovém pojištění a potvrzení o vyměřovacím základu pro pojistné.
- Výpočet podpory v nezaměstnanosti se stanoví procentní sazbou z posledního vyměřovacího základu v rozhodném období přepočteného na jeden kalendářní měsíc.
- Podpůrčí doba – 5, 8, 11 měsíců.
- Výplata podpory – průběžně od 15. dne do konce příslušného měsíce.

10.6 Analýza důchodového pojištění

10.6.1 Zaměstnanec

Důchodové pojištění nás zabezpečuje na stáří, kdy nám náš věk nedovoluje konat svou práci. Nárok člověka na důchod je dosažením důchodového věku a splněním doby pojištění. Doba pojištění se neustále prodlužuje. Údaje pro dávku důchodového pojištění se zjišťují z evidenčních listů důchodového pojištění, který vede zaměstnavatel svému zaměstnanci za každý kalendářní rok. Zaměstnavatel je předkládá ke kontrole a hlásí případné změny příslušné OSSZ. Obsah evidenčního listu uvádím v mé teoretické části.

Občan požádá o důchod písemně nejdříve čtyři měsíce před jeho nárokem u příslušné OSSZ, která nesmí jeho žádost odmítnout.

Podklady pro stanovení výše důchodu:

- Doba pojištění – doba, po kterou se platí důchodové pojištění.
- Náhradní doba pojištění.
- Rozhodné období – od 18 let do roku přiznání důchodu, nezahrnují se roky před rokem 1986.

- Důchodový věk – je stanoven u starobního důchodu podle rozlišení, muž, žena, počet vychovaných dětí, časové rozlišení dne dosažení důchodového věku.
- Vyloučené doby – období, kdy pojištěnec nedosahoval příjmů (např. dávky nemocenského pojištění, pobírání starobního nebo invalidního důchodu, vedení na úřadu práce, výkon vojenské služby, péče o dítě do 4 let).
- Roční vyměřovací základ – se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů a koeficientu nárůstu všeobecného VZ.
- Koeficient nárůstu všeobecného VZ.
- Osobní vyměřovací základ – stanoví se jako měsíční průměr úhrnu ročních VZ za rozhodné období.
- Výpočtový základ – průměr dosažených výdělků za stanovené období.

Nový systém výpočtu výpočtového základu:

Do 11 061 Kč se započítává osobní VZ 100%

Od 11 061 Kč do 29 159 Kč se z osobního VZ započítává 28 %

Z 29 159 Kč do 100 548 Kč se z osobního VZ započítává 16 %

Z 100 548 Kč se z osobního VZ započítává 8 %.

Výše starobního důchodu se skládá:

- Základní výměry – pro rok 2012 je stanovena 2 270 Kč měsíčně.
- Procentní výměry – 1,5 % z výpočtového základu.

Důchody příslušná OSSZ vyplácí převodem na účet nebo v hotovosti prostřednictvím České pošty. Každý důchodce si určí výplatní termín.

(Vybíhal, 2012, s. 181 - 227)

Pan Čech dovršil svůj důchodový věk 2. 11. 2011, o důchod požádal k 1. 4. 2012. Doba pojištění činí 44 let. V rozhodném období pobíral nemocenské dávky 152 dní. Součet ročních VZ činí 11 044 502 Kč, počet kalendářní dnů činí 9 490. Jaká bude jeho výše důchodu?

Nejdříve si vypočteme osobní VZ = $30,4167 * (\text{součet ročních VZ} / \text{počet dní v rozhodném období} - \text{vyloučené dny})$

Osobní VZ = $30,4167 * (11\ 044\ 502\ \text{Kč} / 9\ 490 - 152\ \text{dní}) = 35\ 976\ \text{Kč}$

Výpočtový základ se vypočítá z osobního vyměřovacího základu, který se redukuje.

$11\ 061 + (29\ 159 - 11\ 061) * 0,28 + (35\ 976 - 29\ 159) * 0,16 = 11\ 061 + 5\ 068 + 1\ 091 = 17\ 220\ \text{Kč}$

Výpočet procentní výměry starobního důchodu. Doba pojištění * 1,5 % z výpočtového základu + ukončených 90 dní po vzniklém nároku na důchod taky 1,5 % z výpočtového základu.

$44 * 1,5/100 * 17\ 220 + 1 * 1,5/100 * 17\ 220 = 11\ 366 + 259 = 11\ 625\ \text{Kč}$

Celkový důchod činí: $11\ 625\ \text{Kč} + 2\ 270\ \text{Kč} = 13\ 895\ \text{Kč}$.

Panu Čechovi bude měsíčně poukázán důchod na účet ve výši 13 895 Kč.

10.6.2 OSVČ

Podmínky pro získání starobního důchodu a jeho výpočet se od zaměstnanců neliší. Musí dosáhnout potřebný důchodový věk a potřebnou dobu pojištění. Pro výpočet důchodu u OSVČ se považuje roční VZ, ze kterého bylo zapláceno pojistné na důchodové pojištění.

Žádost o důchod podávají OSVČ samostatně na příslušnou OSSZ. Zde se může rozhodnout, kdy a jakým způsobem se jí důchod vyplatí.

10.6.3 Shrnutí analýzy důchodového pojištění u zaměstnance a OSVČ

Zaměstnanec:

- Nárok na důchod se uskuteční dosažením důchodového věku a splněnou dobou pojištění.
- Údaje pro výpočet důchodu se evidují na ELDP u zaměstnavatele.
- Žádost se podává u příslušné OSSZ.
- Výpočet důchodu se provádí z ročních VZ pro ZP a SP.
- Důchod se skládá ze základní výměry 2 270 Kč a procentní výměry 1,5 % z výpočtového základu.
- Výplata důchodů probíhá v hotovosti prostřednictvím České pošty nebo bankovním převodem.

OSVČ:

- Podmínky pro uplatnění důchodových dávek se neliší.
- Výpočet důchodu se provádí z ročního VZ, ze kterého bylo zapláceno pojistné na důchodové pojištění.

11 SHRUTÍ POZNATKŮ ANALÝZY A NÁVRH ŘEŠENÍ SPOLEČNOSTI XY, S. R. O.

Tab.18 Shrnutí analýzy u zaměstnanců a OSVČ v oblasti SP a NP

[vlastní zpracování]

Sociální pojištění		
	Zaměstnanec	OSVČ
Vznik SP	na základě vzniku pracovního poměru	přihlášením k SP a zahájení SVČ
Sazba SP	6,50%	29,20%
Druhy pojištění	6,5 % důchodové pojištění	28 % důchodové pojištění
		1,2 % státní politika zaměstnanosti
Rozhodné období	předcházející kalendářní měsíc	předcházející kalendářní rok
Vyměřovací základ	úhrn příjmů podléhající zdanění	minimálně 50 % z daňového základu
Způsob výpočtu	procentní sazbou z VZ	procentní sazbou z VZ
Tiskopisy	Přehled o výši pojistného	Přehled o příjmech a výdajích
Splatnost pojistného	1. - 20. den následujícího měsíce	do 8. dne ode dne podání Přehledu
Zálohy pojistného	-	50 % z průměrného měsíčního VZ
Splatnost záloh		1. - 20. den následujícího měsíce
Nemocenské pojištění		
Vznik NP	dnem nástupu do zaměstnání	dnem podání přihlášky k NP
Sazba NP	0	2,30%
VZ pro náhrady	úhrn VZ pro pojistné za předchozí čtvrtletí	-
Výpočet náhrady	60 % z průměrného hodin. výdělku	-
za nemoc	po dobu 21 kalendářních dní, první 3 dny zaměstnanci nenáleží náhrada	
Výplata náhrady	ve výplatním termínu zaměstnavatele	-
VZ pro nemocenské	úhrn VZ pro pojistné za předcházející rok	Úhrn měsíčních základů, ze kterých OSVČ zaplatila pojistné
Rozhodné období	předcházející kalendářní rok	předcházející kalendářní rok
Výpočet nemocenské	60 % ze zredukovaného DVZ	60 % ze zredukovaného DVZ
Podpůrčí doba	od 22. kalendářního dne do 380. dne	od 22. kalendářního dne do 380. dne
Tiskopisy	Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti	Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti
Výplata nemocenské	zpětně, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy OSSZ byly doručeny doklady	zpětně, nejpozději do měsíce ode dne, kdy OSSZ byly doručeny doklady
ošetřovné		
Nárok na ošetřovné	po dobu ošetření a péči o dítě do 10 let a jinou osobu pokud je to nutné	-

VZ ošetřovného	úhrn VZ pro pojistné za předcházející rok	
Rozhodné období	předcházející kalendářní rok	-
Výpočet ošetřovného	60 % z redukováného DVZ	-
Podpůrčí doba	9 kalendářních dní	-
	16 kalendářních dní - jde-li o osamělého zaměstnance	
Tiskopisy	Potvrzení o trvání ošetřování	-
Výplata ošetřovného	zpětně, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy OSSZ byly doručeny doklady	-
peněžitá pomoc v mateřství		
Nárok na PPM	od 8. týdne před očekávaným porodem	od 8. týdne před očekávaným porodem
Podmínka PPM	účast na NP alespoň 270 dní	účast na NP alespoň 180 dní
VZ PPM	úhrn VZ pro pojistné za předcházející rok	úhrn měsíčních základů, ze kterých OSVČ zaplatila pojistné
Rozhodné období	předcházejících kalendářní rok	předcházející kalendářní rok
Výpočet PPM	70 % z redukováného DVZ	70 % z redukováného DVZ
Podpůrčí doba	28 týdnů - má-li 1 dítě	28 týdnů - má-li 1 dítě
	37 týdnů - má-li 2 a více dětí	37 týdnů - má-li 2 a více dětí
	22 týdnů - vezme-li si dítě do své péče	22 týdnů - vezme-li si dítě do své péče
Tiskopisy	Žádost o PPM	Žádost o PPM
Výplata PPM	10. - 14. dne příslušného měsíce	10. - 14. dne příslušného měsíce
podpora v nezaměstnanosti		
Nárok na podporu	po pracovním poměru v posledních dvou letech	pokud OSVČ ukončila svou SVČ
Podmínka podpory	doložil zápočtový list, ELDP, potvrzení o účasti na důchodovém pojištění	potvrzení o VZ pro pojistné a o účasti na důchodovém pojištění
Výpočet podpory	procentní sazbou z průměrného čistého příjmu z posledního zaměstnání	procentní sazbou z posledního VZ přepočteného na 1 měsíc
Výplata podpory	průběžně od 15. dne do konce příslušného měsíce v podpůrčí době	průběžně od 15. dne do konce příslušného měsíce v podpůrčí době
důchodového pojištění		
Nárok na důchod	dosažený důchodový věk	dosažený důchodový věk
	splněná doba pojištění	splněná doba pojištění
Evidence DP	na ELDP	na ELDP
Složení důchodu	základní výměra 2 270 Kč	základní výměra 2 270 Kč
	procentní výměra 1,5 % z výpočtového základu podle doby pojištění	procentní výměra 1,5 % z výpočtového základu
Výpočet důchodu	z úhrnu ročních VZ pro pojistné	z ročního VZ, ze kterého zaplatila OSVČ pojistné

Ve výše uvedené tabulce jsem zachytila rozdíly u zaměstnance a OSVČ v oblasti sociálního pojištění, dávek nemocenského, důchodového pojištění a státní politiky zaměstnanosti. Způsob výpočtu pojistného je uveden stanoveným procentem z jejich příjmů. Liší se pouze rozhodné období, které je u zaměstnance kalendářní měsíc a u OSVČ kalendářní rok. V celkovém sociálním pojištění vidím velkou změnu převážně ve způsobu plateb a odvodů pojistného. Zaměstnanci se sráží nižší část pojistného z platu každý měsíc, OSVČ platí pojistné formou záloh a jednou ročně podává vyúčtování. Zaměstnanec má ulehčenou pozici především ve styku s OSSZ. Vyšší část platby pojistného a jeho odvod uskutečňuje jeho zaměstnavatel. Taky s vymáháním pojistného si nemusí dělat velkou hlavu. OSSZ vymáhá pojistné po zaměstnavateli.

OSVČ veškerou agendu od přihlášení k sociálnímu pojištění včetně zaslání Přehledu o příjmech a výdajích s OSSZ si musí zabezpečit a hlídat sama. Platí celou část sociálního pojištění. Dlužné pojistné vymáhá po ní OSSZ.

Oblast nemocenského pojištění se v současnosti velmi zpřísnila jak u zaměstnanců tak u OSVČ. Stát k tomuto dospěl především kvůli zneužívání nemocenských dávek a taky z nedostatku finančních prostředků ve státní pokladně.

Zaměstnanec dostává nárok na náhradu za nemoc od 4. pracovního dne po dobu 21 kalendářních dnů pouze za pracovní dny. První 3 pracovní dny nedostává žádný příjem. Výpočet nároku za nemoc činí 60 % z redukovaného průměrného hodinového výdělku, který dostává při své výplatě. Od 22. dne jsou mu vypláceny nemocenské dávky příslušnou OSSZ, které činí 60 % z redukovaného DVZ.

OSVČ je na tom trochu hůře. Její účast na nemocenském pojištění je dobrovolná. Z toho vyplývá, že je jen a jen na ní, zda si bude platit nemocenskou nebo ne. Její výše závisí od zaplacené zálohy na nemocenské pojištění. Ona totiž dostane pouze nemocenské dávky od 22. dne své nemoci stejným způsobem jako zaměstnanec. Náhrada za nemoc jí nepřísluší. Nemocenské dávky u ní jsou většinou velmi nízké, proto se OSVČ vyplatí pobírat platební neschopnost jen po delší dobu. Podpůrčí doba je u obou účastníků nemocenského pojištění stejná a nesmí překročit 380 kalendářních dnů.

Dále jsem se zabývala srovnáním dávek ošetřovného. Tato dávka nemocenského pojištění je vyplácena pouze zaměstnancům po dobu 9 nebo 16 kalendářních dnů. Vypočítá se z úhrnu VZ pro pojistné za kalendářní rok a je stanovena na 60 % z redukovaného DVZ. OSVČ si musí přizpůsobit svou výdělečnou činnost vzniklým

skutečností při ošetřování, péči o dítě a jiného člena rodiny. Při výskytu této dávky je ve značné nevýhodě.

U peněžité podpory v mateřství se žádné výrazné rozdíly nevyskytují. Mají na ni nárok jak zaměstnanci tak OSVČ dovršením 8 týdne před očekávaným porodem. Podmínkou je ale účast na nemocenském pojištění. Musí tedy oba účastníci vykonávat pracovní činnost. Její výpočet se rovná 70 % z redukovaného DVZ. Vyplácí se nejčastěji po dobu 28 týdnů.

U podpory v nezaměstnanosti náš stát taky dost přitvrdil. Vyplácí se pouze 5 měsíců a výše podpory se snižuje po dvou měsících. Podpora v nezaměstnanosti náleží zaměstnanci i OSVČ po odpracování alespoň dvou let. Vypočítá se příslušnou procentní sazbou z průměrného čistého příjmu, u OSVČ z posledního VZ přepočteného na jeden kalendářní měsíc.

U důchodových dávek platí v současnosti stejné podmínky pro získání a výpočet důchodu jak u zaměstnance tak u OSVČ. Musí dosáhnout důchodový věk a mít splněnou dobu pojištění, kterou zjistíme z ELDP. Výpočet důchodu se stanoví součtem základní výměry dané zákonem a procentní výměry z výpočtového základu. Výplata důchodů probíhá v hotovosti nebo převodem na účet pojištěnce. Způsoby uplatňování důchodových dávek se neustále mění. Nikdo z nás ani nedovede odhadnout, jaké důchody dostane naše generace. Já osobně si myslím, že žádné, proto jsem si založila penzijní připojištění.

V celé oblasti SP vidím ve značné nevýhodě OSVČ, mají daleko více zodpovědností, povinností a méně výhod při poskytování dávek než zaměstnanci.

Společnost XY, s. r. o. se zabývá nákupem a prodejem svíček do obchodních řetězců. Mým úkolem bylo vymezit veškeré její povinnosti v oblasti sociálního pojištění, její způsob evidence, výpočty a účtování. Při analýze jsem zjistila problém při platbě pojistného. Společnost uskutečňuje platby převodním příkazem na účet příslušné OSSZ. Aby se společnost vyhnula placení penále ve výši 0,05 % z dlužné částky, navrhla jsem následující řešení v podobě smlouvy o úhradě pojistného. Příslušná OSSZ si sama odečte z účtu společnosti požadovanou výši pojistného uvedenou na Přehledu prostřednictvím bankovního tiskopisu svolení k inkasu. Dále se stanoví podmínka zřízení kontokorentu u společnosti ve výši 100 000 Kč pro případ nedostatku peněžních prostředků na účtu. Společnost tím ušetří nepříjemnosti, které vznikly při platbě pojistného.

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zpracovat analýzu vybraných složek sociálního pojištění u zaměstnavatele, zaměstnanců a osoby samostatně výdělečně činné. Zaměřila jsem se zejména na jejich způsob výpočtu pojištění, povinnosti při odvodu plateb a evidenci. Dále jsem popsala veškeré povinnosti, výpočet, platbu a předpis sociálního pojištění včetně účtování u spol. XY, s. r. o.

V teoretické části jsem nejdříve popsala podstatu sociálního pojištění. Sociální pojištění řadíme mezi zákonná pojištění. Patří mezi neúvěrové příjmy. Jeho výše nezávisí na riziku. Tvoří část příjmů, kterou musí každá osoba výdělečně činná odvádět do státního rozpočtu. Stát z těchto peněžních prostředků hradí naše důchodové, nemocenské pojištění a státní politiku zaměstnanosti.

Důchodové pojištění nás zabezpečuje na stáří, kdy nám věk nedovoluje konat práci. Tvoří největší část výdajů ze sociálního pojištění. Nárok na pobírání důchodu začíná dosažením důchodového věku a splněnou dobou pojištění. Důchodový věk se neustále prodlužuje. Celá důchodová problematika prochází rozsáhlou reformou, která spočívá ve vytvoření II. pilíře důchodového pojištění nazývaná tzv. „důchodové spoření“. Každý občan, který dosáhne potřebného věku, si může individuálně přispívat na své stáří. Důvodem je stále rostoucí počet lidí v důchodovém věku a málo pojištěných osob v produktivním věku.

Dávky se vyplácí občanům v době pracovní neschopnosti, při pobírání peněžité pomoci v mateřství a ošetřovného.

Státní politika zaměstnanosti prostřednictvím úřadů práce nám zabezpečuje vhodné zaměstnání a vyplácí nám podporu v nezaměstnanosti. Stát v této oblasti velmi zpřísnil veškeré podmínky pro uplatnění dávky z důvodu zneužívání podpory a nelegální práce.

V závěru teoretické části jsem charakterizovala vybrané účastníky sociálního pojištění, především jejich povinnosti, sazby pojištění, způsoby plateb a komunikaci s příslušnými orgány ČSSZ. ČSSZ rozhoduje o dávkách důchodového pojištění a kontroluje činnosti OSSZ. OSSZ vybírá sociální pojištění, kontroluje evidenci plátců pojistného a stanovuje sankce v případě neplacení pojistného. V neposlední řadě jsem uvedla zaúčtování předpisů a plateb týkající se sociálního pojištění.

V praktické části jsem se snažila pomocí analýzy zachytit současné podmínky, nároky, způsob výpočtu a odvody plateb důchodového, nemocenského pojištění a podpory v nezaměstnanosti u zaměstnavatele, zaměstnanců a OSVČ. V celé této oblasti mají velkou výhodu zaměstnanci. Platí nižší část pojištění, větší část za ně odvádí jejich zaměstnavatel. Dále jim odpadá starost s placením pojistného, která přechází taky na jejich zaměstnavatele. OSVČ mají horší podmínky. Platí si sami celou část sociálního pojištění a zajišťují veškerou evidenci a platby. Pojištění platí formou měsíčních záloh, které jim zmírní finanční zátěž na konci roku.

Co se týká dávek nemocenského pojištění, bylo zjištěno, že zaměstnancům náleží oproti OSVČ náhrada za nemoc po dobu 21 kalendářních dní. Od 22. kalendářního dne jim přísluší nemocenské dávky. OSVČ dostane pouze nemocenské dávky, které se odvozují od výše úhrady záloh na nemocenské pojištění. Vyplatí se jí pobírat nemocenskou pouze na delší období. U ostatních dávek mají vybraní účastníci pojištění stejné podmínky. Výjimku tvoří pouze ošetřovné, kde OSVČ nenáleží pobírat tuto dávku. Musí si přizpůsobit svou výdělečnou činnost vzniklým okolnostem.

U pobírání podpory v nezaměstnanosti stát v současnosti zpřísnil podmínky, které jsou stejné jak u zaměstnanců tak u OSVČ. Důvodem je zneužívání této dávky a provozování nelegální pracovní činnosti. Vyplácí se 5 měsíců a činí procentní srážkou z průměrného čistého měsíčního výdělku.

Nárok na dávku důchodového pojištění má každý občan, který dovrší důchodový věk. Velkou výhodou tady vidím, že si mohou občané pobírající starobní důchod přivydělávat. Výpočet důchodu je stejný u zaměstnance i OSVČ a vyplácí se v hotovosti nebo převodem na účet.

Velkým přínosem při zpracování mé bakalářské práce bylo pochopení problematiky sociálního pojištění v naší republice. Své poznatky z bakalářské práce bych chtěla v budoucnu uplatnit ve své profesi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Monografické publikace:**

- [1] D'AMBROSOVÁ A KOLEKTIV, Hana. *Mzdy 2011*. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 788, ISBN 978-80-7357-613-4.
- [2] KORDOVÁ, Jaroslava a Zdeněk SCHMIED. *Náhrada mzdy a nemocenské zaměstnance při dočasné pracovní neschopnosti nebo karanténě 2012*. 4. vydání. Olomouc: Anag, 2012. s. 152 ISBN 978-80-7263-719-5.
- [3] PILÁTOVÁ A KOLEKTIV, Jana. *Daňová evidence 2010: Komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 6. vydání. Olomouc: Anag, 2010. s. 320, ISBN 978-80-7263-586-3.
- [4] *Příručka OSVČ pro oblast sociálního zabezpečení v roce 2012*. 1. vydání. Praha: ČSSZ, 2012. s. 31, ISBN 978-80-87039-27-4.
- [5] ŠUBRT A KOLEKTIV, Bořivoj. *Abeceda mzdové účetní 2010*. 20. vydání. Olomouc: Anag, 2010. s. 510, ISBN 978-80-7263-574-0.
- [6] VANČUROVÁ, Alena a Stanislav KLAZAR. *Sociální a zdravotní pojištění: Úvod do problematiky*. 2. vydání. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008. s. 124, ISBN 978-80-7357-381-2.
- [7] VYBÍHAL A KOLEKTIV, Václav. *Mzdové účetnictví 2012: praktický průvodce*. 15. vydání. Praha: GRADA, 2012. s. 448, ISBN 978-80-247-4101-7.
- [8] ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení 2011*. 3. vydání. Olomouc: Anag, 2011. ISBN 978-80-7263-651-8.

Legislativa:

- [9] Zákon č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
- [10] Zákon č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Internetové zdroje:

- [11] MPSV: *Důchodové pojištění* [online]. Praha: MPSV.cz, 2012 [cit. 2012-02-06]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3>
- [12] MPSV: *Důchodová reforma - připravované změny* [online]. Praha: MPSV.cz, 2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/11971/Popis.pdf>

- [13] ČSSZ: *Náhradní doba pojištění* [online]. Praha: ČSSZ. cz, 2011 [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/ucast-na-pojisteni/nahradni-doba-pojisteni.htm>
- [14] ČSSZ: *Pojištění OSVČ, Dávky nemocenského pojištění* [online]. Praha: ČSSZ, cz, 2011 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/davky-nemocenskeho-pojisteni.htm>
- [15] VÝPLATA: *Podmínky poskytování podpory v nezaměstnanosti* [online]. Praha: VÝPLATA. cz, 2012 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.vyplata.cz/zamestnanec/podminkypodpory.php>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
D	dal
DP	důchodové pojištění
DVZ	denní vyměřovací základ
ELDP	evidenční list důchodového pojištění
FO	fyzická osoba
MD	má dáti
MFCR	Ministerstvo financí České republiky
MVZ	měsíční vyměřovací základ
NP	nemocenské pojištění
NPM	nemocenské pojištění měsíční
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PO	právnícká osoba
PPM	peněžitá pomoc v mateřství
S. r. o.	společnost s ručením omezeným
SP	sociální pojištění
SVČ	samostatně výdělečná činnost
VZ	vyměřovací základ
XY	nejmenovaná obchodní společnost
ZÁLM	záloha měsíční
ZP	zdravotní pojištění

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1.Sortiment společnosti XY, s.r.o. [<http://Z-TRADE.cz>] 39

SEZNAM TABULEK

Tab.1 Průměrná výše starobního důchodu [zdroj: http://czso.cz].....	14
Tab.2 Míra nezaměstnanosti v České republice [zdroj: http://czso.cz]	21
Tab.3 Systém sociálního pojištění v ČR [Vančurová, 2008, s. 21]	22
Tab.4 Přehled VZ u OSVČ hlavních a vedlejších na důchodové a nemocenské pojištění [Vybíhal, 2012, s. 174,175]	28
Tab.5 Sazby sociálního pojištění [vlastní zpracování]	29
Tab.6 Účtování předpisů a plateb sociálního pojištění [vlastní zpracování]	37
Tab.7 Seznam zaměstnanců společnosti XY, s. r. o. [vlastní zpracování]	41
Tab.8 Přehled SP u spol. XY, s. r. o. za měsíc únor 2012 [vlastní zpracování]	41
Tab.9 Výpočet SP u p. Slováka [vlastní zpracování].....	44
Tab.10 Výpočet SP u p. Šimáka [vlastní zpracování]	46
Tab.11 Výpočet nároku na nemoc u p. Čížové [vlastní zpracování].....	49
Tab.12 Výpočet nemocenských dávek u p. Šimáka [vlastní zpracování]	50
Tab.13 Výpočet mzdy a ošetřovného u p. Bartošové za měsíc duben 2012 [vlastní zpracování]	53
Tab.14 Výpočet mzdy a PPM u p. Bartošové za měsíc červenec 2012 [vlastní zpracování]	56
Tab.15 Výpočet PPM u paní Machů [vlastní zpracování].....	57
Tab.16 Přehled výše podpory u paní Malé za podpůrčí dobu [vlastní zpracování]	60
Tab.17 Přehled výše podpory u pana Koutného [vlastní zpracování].....	61
Tab.18 Shrnutí analýzy u zaměstnanců a OSVČ v oblasti SP a NP.....	66
[vlastní zpracování].....	66

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Veřejné příjmy za rok 2010 v mil. Kč [zdroj: http://mfcr.cz]	13
Graf 2. Průměrná výše starobního důchodu v letech 2005 – 2010 [zdroj: http://czso.cz]	15
Graf 3. Vývoj nezaměstnanosti v letech 2005 – 2010 [zdroj: http://czso.cz]	21

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I	Příhláška do registru zaměstnavatelů
Příloha P II	Oznámení o nástupu do zaměstnání
Příloha P III	Přehled o výši pojistného
Příloha P IV	Příhláška OSVČ k účasti na důchod. pojištění
Příloha P V	Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2011

PŘÍLOHA P II: OZNÁMENÍ O NÁSTUPU DO ZAMĚSTNÁNÍ

Oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání)			
HHHHHHHHHHHHHHHHH Nastavení psacího stroje	Typ akce 1	Datum platnosti akce ke dni (Oprava ze dne)	
HHHHHHHHHHHHHHHHH	Seznam akcí: 1 - Nástup 2 - Skončení 3 - Změna	5 - Oprava 6 - Převod 7 - Skončení z důvodu přerušení	8 - Návrat po přerušení 9 - Vznik příslušnosti k českým předpisům 10 - Skončení příslušnosti k českým předpisům
Kód OSSZ 775	Místně příslušná OSSZ (ÚP PSSZ) Zlín		
1. Datum nástupu a skončení zaměstnání			
Datum nástupu do zaměstnání 01.04.2009		Datum skončení zaměstnání	
2. Základní identifikace pojištěnce			Rodné číslo
Příjmení Bartošová	Jméno Lenka	Titul	Datum narození 24.05.1980
8055244120			
3. Adresa trvalého pobytu a doplňující identifikační údaje pojištěnce			
Adresa trvalého pobytu - Ulice Újezd		Číslo domu 25	Pohlaví
Obec Újezd	Pošta 76325	PSC (Post Code)	Stát ČR
Kontaktní adresa - Ulice		Číslo domu	Rodné příjmení Slováková
Obec	Pošta	PSC (Post Code)	Místo narození Zlín
Všechna další příjmení předcházející současnému příjmení (kromě rodného)		Stát	Státní občanství
4. Adresa pobytu v ČR, je-li trvalý pobyt mimo ČR			
Ulice		Číslo domu	
Obec	Pošta	PSC	
5. Identifikace zaměstnavatele a informace o zaměstnání			
Název zaměstnavatele XY, s. r. o.		IČ 49361820	Variabilní symbol 7551262
Druh činnosti	Místo výkonu činnosti (stát) ČR	Zaměstnání malého rozsahu: (Platnou volbu zakřížkujte) ano ☐ ne ☒	Nový VS (pouze pro akci převodu)
6. Informace o důchodu			
Druh důchodu		Důchod pobírán od	
7. Identifikace posledního (současného) cizozemského nositele pojištění			
Název posledního (současného) cizozemského nositele pojištění			Specifikace P - poslední S - současný N - není
Ulice		Číslo domu	
Obec	Post Code	Stát	Cizozemské číslo pojištění
8. Údaje o zdravotním pojištění a jiném nemocenském pojištění			
Kód zdravotní pojišťovny 111			
Název předchozího orgánu, který prováděl nemocenské pojištění, pokud jím nebyla ČSSZ			
Název současného orgánu, který provádí nemocenské pojištění, pokud jím není ČSSZ			
9. Podpisy a razítka			
Počet příloh 0	Datum vyplnění formuláře 01.04.2009	Datum přijetí formuláře na OSSZ	
5 2 4 0 1 2 6 8 8 6		Podpis a razítko zaměstnavatele	Podpis a razítko OSSZ
ČSSZ 89 503 0 - I/2009			
K vyplnění tohoto formuláře na PC a následnému vytisku na Vaši tiskárně můžete využít elektronický formulář na internetové adrese www.cssz.cz			

PŘÍLOHA P III: PŘEHLED O VÝŠI POJISTNÉHO

Evidenční štítek	Přehled o výši pojistného 0 2 / 2 0 1 2 za období (kal. měsíc/rok)
7 7 5 Kód OSSZ	Z l í n Místně příslušná OSSZ

Záznamy OSSZ	
Přehled zaúčtován dne	Přehled doručen dne .....

A. IDENTIFIKACE ZAMĚSTNAVATELE	
X Y s r o	4 9 3 6 1 8 2 0
Název	IČ
M l ý n s k á	1 6 1
Ulice	Číslo domu
L u h a ě o v i c e	Č R
Obec	Stát
7 6 3 2 6	
PSC	
Zaměstnavatel se základní procentní sazbou pojistného uvede kód 1	2
Zaměstnavatel se zvýšenou procentní sazbou pojistného uvede kód 2	Kód sazby

B. POJISTNÉ ODVÁDĚNÉ ZA ZAMĚSTNANCE A ZA ZAMĚSTNAVATELE	
1. Pojistné na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	8 3 0 0 1 Kč Úhrn vyměřovacích základů
	2 6 9 7 8 Kč Pojistné celkem

C. ODEČTY OD POJISTNÉHO (vyplňuje pouze zaměstnavatel s kódem sazby 2)	
2. Náhrady mzdy	7 4 7 6 Kč Úhrn zúčtovaných náhrad mzdy
	3 7 3 8 Kč Úhrn odečítaných částek 1/2 náhrad mzdy

D. POJISTNÉ K ÚHRADĚ
3. Rozdíl mezi pojistným celkem a úhrnem odečítaných částek náhrad mzdy (ř. 1 – ř. 2)
2 3 2 4 0 Kč

E. BANKOVNÍ SPOJENÍ

F. KONTAKTNÍ PRACOVNÍK (tel. číslo, e-mail)
--

G. DATUM VYPLNĚNÍ, PODPISY A RAZÍTKA

PŘÍLOHA P IV: PŘIHLÁŠKA OSVČ K ÚČASTI NA DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ

Evidenční štítek

Přihláška OSVČ k účasti na důchodovém pojištění

OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno	Razítko OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno	Variabilní symbol důchodového pojištění – vyplní OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno		
1. Titul	2. Jméno	3. Příjmení	4. Rodné číslo	5. Datum narození
	Libor	Šimák	782 504 4155	04.05.1978
6. Rodné příjmení				
Šimák				
7. K účasti na důchodovém pojištění se přihlašuji na rok				
Účast na DP vzniká od 1. 1. kalendářního roku nebo dnem zahájení činnosti v daném kalendářním roce				
2005				
8. Požadují zaslání poštovních poukázek pro placení pojistného ¹⁾				
ANO ☒ NE ☐				
Prohlašuji, že uvedené údaje jsou pravdivé a že jsem si vědom/a povinnosti hlásit změny.				
9. Datum		10. Podpis OSVČ		
01.01.2005				
1 0 7 3 4 3 7 5 6 6				
¹⁾ Složenky jsou zaslány pouze na jeden rok. O jejich zaslání v dalším roce je nutno požádat OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno vždy znovu.				
ČSSZ – 89 326 7 I/2011				

PŘÍLOHA P V: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH OSVČ ZA ROK 2011

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2011
podle § 15 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

HHHHHHHHHHHH
 Nastavení psacího stroje
 HHHHHHHHHHHH

řádný   opravný

1. Příjmení Šimák				2. Jméno Libor		3. Titul		4. Datum narození		Rodné číslo 782 504 4155	
5. Ulice Hlavní				6. Číslo popisné/orient. 25		7. Telefon 608779539				75501425	
8. Obec Luhačovice				9. PSČ (Post Code) 763 26		10. Stát CZ		11. Datová schránka			

12. V roce 2011 jsem vykonával/a samostatnou výdělečnou činnost: jen hlavní   jen vedlejší   hlavní i vedlejší

13. Daňové přiznání zpracovává daňový poradce: ano   ne

14. Jsem povinen/povinna podávat daňové přiznání: ano   ne

15. Jsem poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou: ano   ne

16. Protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou předložen dne: _____ ze dne _____ prodlouženo do dne _____

17. Rozhodnutí finančního úřadu o prodloužení lhůty pro předložení daňového přiznání: _____

18. Účetování v hospodářském roce (§ 7 odst. 12 zák. č. 586/1992 Sb.):   ano   ne

19. Dobrovolná účast na nemocenském pojištění: ano   ne

20. V kalendářních měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

V roce 2011 jsem vedlejší SVČ vykonával/a v měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

Z důvodů:

21. výkonu zaměstnání

22. nároku na výplatu invalidního důchodu nebo přiznání starobního důchodu

23.1. nároku na rodičovský příspěvek

23.2. nároku na PPM nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z nemocenského pojištění zaměstnanců

23.3. osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I, nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II-IV

24. výkonu vojenské služby v ozbrojených silách ČR

25. nezaopatřeného dítěte podle § 20 odst. 3 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb.

26. Daňový základ Kč

27. Počet měsíců, v nichž jsem považován/a za OSVČ   hlavní   vedlejší

28. Počet měsíců, v nichž jsem vykonával/a SVČ alespoň po část měsíce   hlavní   vedlejší

29. Průměrný měsíční daňový základ Kč

30. Rozdělení daňového základu   hlavní činnost Kč   vedlejší činnost Kč

31. Vypočtený vyměřovací základ   hlavní činnost Kč   vedlejší činnost Kč

32. Dílčí vyměřovací základ   hlavní činnost Kč   vedlejší činnost Kč

33. V roce 2011 jsem si alespoň v jednom kalendářním měsíci stanovil/a vyšší MVZ pro pojistné na NP a zároveň vyšší MVZ pro zálohu na DP, než činí můj minimální MVZ pro zálohu na DP: ano   ne

34. Úhrn MVZ pro zálohu na DP Kč   39. Vyměřovací základ ze SVČ Kč

35. Minimální vyměřovací základ Kč   40. Pojistné na DP Kč

36. Určený vyměřovací základ Kč   41. Úhrn zaplacených záloh na DP Kč

37. Vyměřovací základ ze zaměstnání Kč   42. Rozdíl mezi Pojistným a Úhrnem záloh (40-41) Kč

38. Součet řádků 36 a 37 Kč

8 5 0 0 3 3 9 1 0 9

strana 1

ČSSZ 89 324 9 - I/2012

Pro výpočet údajů v části 6, při vyplňování tohoto formuláře a následném vytisknutí na Vaši tiskárně můžete jako pomůcku využít elektronický formulář na internetové adrese www.csz.cz.

HHHHHHHHHHHH
Nastavení psacího stroje
HHHHHHHHHHHH

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2011 – 2. strana

Rodné číslo OSVČ

Přeplatek (část přeplatku) ve výši: Kč

použijte (pokud nemám vůči OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno splatný závazek) na úhradu záloh na pojistné

na měsíce:

1/12	2/12	3/12	4/12	5/12	6/12	7/12	8/12	9/12	10/12	11/12	12/12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Přeplatek (zbyvájící část přeplatku):

a) vraťte na účet:

IBAN (mezinárodní číslo účtu použijte při platbě do ciziny)

Předčíslí účtu - Číslo účtu / Kód banky Variabilní symbol Specifický symbol

b) pošlete poštovní poukázku na adresu:

Příjmení Šimák Jméno Libor Titul
Ulice Hlavní Číslo popisné/orientační 25
Obec Luhačovice PSČ (Post Code) 76326
Stát CZ

Pro účely placení záloh na pojistné budu v roce 2012 považován/a za OSVČ vykonávající:

hlavní činnost vedlejší činnost

43. Měsíční vyměřovací základ: Kč

45. Měsíční pojistné na NP: Kč

44. Měsíční záloha na DP: Kč

Rodné číslo				
Příjmení	Jméno	Titul	Datum narození	<input type="text"/>
Ulice	Číslo popisné/orientační		<input type="text"/>	
Obec	PSČ (Post Code)		Stát	CZ

Vzhledem k tomu, že jsem v roce 2011 nedosáhl/a z výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, přihlašuji se k této účasti dnem podání tohoto Přehledu: ano ne

Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ

Důvod předložení opravného přehledu

Název příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Zlín

Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto Přehledu jsou pravdivé a že OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno ohlásím všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.

Datum vyplnění formuláře

03.04.2012

Počet příloh

Datum přijetí formuláře

7 5 8 2 2 1 2 4 9 0

Podpis (a razítko) OSVČ

Podpis a razítko OSSZ

strana 2

CSSZ 89 324 9 - I/2012